

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 164. sz. 1943. július 23 péntek

Előfizetési ár: havonta 3.80 Ft, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

Egészséges gazdasági életet!

Közhellyé vált már, hogy a nemzet nagy erőfeszítésének idején minden ember kivétel nélkül kötelességteljesítésének maximumát kell nyújtania. A magyar embernek viszont az az alaptermészete, hogy amit önként csinálhat, azt igyekszik tökéletesen keresztül vinni, amit azonban rákényszerítenek, legalább is nem olyan szívesen csinálja meg.

A háborúban természetesen a gazdasági élet is más kereteket és lebonyolítási formát kap. Egyik jellemvonása a „hadi rendszernek”, hogy mind nagyobb területen és egyre mélyebben nyúl bele az államhatáron az egyének életébe és irányítja őket termelésükben, főleg ennek módszereiben és rendszerint még azt is megszabja, hogy hol, miből mennyit kell termelni. Természetesen az emberi akaraton felül álló tényezőket figyelembe kell venni.

Az államhatáron beavatkozó tevékenysége azonban csak bizonyos határokig terjed, nem akar a gazda helyett gondolkodni, még kevésbé cselekedni. Eppen csak a kereteket szabja meg. Ezt is könnyen lehetne úgy értelmezni: megrendeli a gazdánál a terményeket, amire multhatatlanul szüksége van. — A többi rábízta a gazda józan eszére, tapasztaltságára, gyakorlatosságára és nem utolsósorban hazafias érzésére, hogy amit lehet, hozzon ki a földből, mert ez nemzeti érdek, sőt több: a honvédség erejének fokozása.

Mint minden irányban, a mezőgazdaságban is az a legideálisabb helyzet ha meghagyják a gazdasági szervek és egyének önállóságát, szabadságát. Nagyon célszerű, ha ezt még a különleges helyzetben is figyelembe veszik és csak ott és olyan mértékben avatkoznak bele például a termelési rendbe, ahol és amennyire multhatatlanul szükség van.

Így jött létre az a terv, amely előírta a termények beszállítását. Más szóval: az állam megrendelt a gazdánál bizonyos mennyiségű terményt, sőt kötelezte magát az állam, hogy ezt a mennyiséget nyomban megvásárolja. Az ilyen nagytömegű megrendelésnek békeidőben egyenesen örültek volna a gazdák. Ha tehát a gazda tudomásul veszi, hogy mit kell termelnie, ezt mikor kell beszállítania, a többi teljes szabadsággal rábízják, minden gazdasági intézkedését úgy teszi meg, ahogyan szokta és akarja. Ha valami okból nem vállalná a „rendelés”-t akkor kerül sor arra, hogy a közellátási hatóságok közbelépjenek. De még ebben a bizottságban is vannak gazdák, tehát saját akaratukkal szólnak bele a ter-

A keleti arcvonalon a két ellenfél mintegy 600 hadosztályt állított harcba

A szovjet óriási erőfeszítései azt mutatják, nem kevesebbet akarnak elérni, mint a háború sorsát eldönteni saját javukra — Az oroszok nagy offenzíváját a német taktika váltotta ki a szovjetre nézve legkedvezőtlenebb időben

„A szicíliai győzelem nagyrészt az utánpótlás kérdésévé vált” — A harcok ideiglenes ellanygulásáról érkeztek jelentések — Róma cáfolja az antifascista tüntetések híreit, London újabb inváziós támadások közeli megkezdését jelenti

A hadvezetés legmodernebb taktikáját állította fel a most folyó háború. Alig van nap, hogy a felek valami meglepő húzást, valami novumot ne vinnének bele a harcokba, melyek az ember lehető kímélete mellett mindent a halálgépek fokozására építenek fel.

Úgy a földközítengeri, mint a keleti fronton tetőpontjuk felé közelednek a harcok. Az orosz hadszíntéri harcok hamarabb robbantak ki, éppen ezért erőteljesebben tombolnak már, mint a szicíliai háború, ahol az adáz küzdelem mellett hihetetlen tempóban folyik az utánpótlás szállítása, a minél gígázibb arányú felkészülés a főerők összecsapására.

SZICILIÁBAN

a középső és keleti szakaszon folyik az angolszások legerőteljesebb támadása az olasz hivatalos jelentés szerint. Ugyanakkor az angol főhadiszállás is megállapítja, hogy a cataniai arcvonalon igen súlyos harcok viharoznak. Minthogy a város északi részén ellenséges ejtőernyős csapatok szálltak le, most innen is támadnak az angolszások. A Cataniai védő csapatok, amelyek többnyire német kötelékekből állanak, egész sor pusztító ellentámadást hajtottak végre. A 8. brit hadsereg csapatai több helyen átlépték a cataniai síkság legnagyobb folyóját, a Simitot. Catania védelme az olasz felszigetről érkezett újabb tartalékokkal szívósságban még fokozódott.

melési rendjükbe is.

Az lehet mondani, hogy a gazdák a termelési ügyeiket még mindig elég széleskörű autonómiával intézik, mert hiszen a megsabott terménymennyiségen kívül egyebet azt termelhet, amit éppen akar.

A közzgazdasági életnek, de a honvédség ütőképessége fenntartásának és fokozásának — egyik fontos tényezője az ipar. — A közellátásügyi miniszter ezen a téren is tiszteletben kívánja tartani a szerzett jogokat, nem óhajt hozzányúlni az iparosok autonómiájához. Még az iparosoknak a nyersanyaggal való ellátása terén is megadja a legszélesebb körű szabadságot. És amikor körlehetetlen har-

A MESSINAI SZOROSBAN

az utánpótlás anyagának szállítását végző kompok teljesítményéről ír a „Popolo di Roma”. Kiemeli a lap e szállítások jelentőségét a harcok végső kimenetelére, hiszen nem kétséges, hogy a szicíliai győzelem nagyrészt az utánpótlás kérdésévé vált. Ezek a kompok szállítják a katonák számára az élelmet, a fegyvert és hadianyagot Olaszországból a szicíliai szigetre. Megrakodva anyagokkal reggeltől estig dolgoznak a katonák, hogy járműveikkel biztosítsák a küzdő seregek számára az annyira szükséges utánpótlást. Dacolnak az ellenséges repülők minden beavatkozásával.

AZ „EUROPAPRESS”

katonai szakértője szerint a jelenlegi szicíliai hadihelyzet legfigyelemreméltóbb momentuma a német-olasz ellenállás további megszilárdulása. Az angol-amerikai hírszolgálat állítása, amely szerint az angol csapatok benyomultak volna Catania külvárosába, Sertorius szerint teljesen légből kapott. A harcok továbbra is meglehetősen távol folynak a várostól, mégpedig főképpen a Simito és Dittaira folyók mentén, amelyek nyugatkeleti irányban szelik át a cataniai síkot. Itt Montgomery minden támadását megállították, annak ellenére, hogy nagygyalogos és páncélos erők vetett az utolsó 24 órában ismét harcba. Az angol flottá messzehordó ágyú is ismétlen beavatkoztak a harcokban.

A TENGYELCSAPATOK

rugalmas védekezése jellemzi a nyugati szárnyon folyó harcokat, mialatt a keleti részen a csata álló jellegű oltott.

Berlin Enna kiürítését méltatva ismétellen hangoztatja, hogy az a tengelyhatalmak terve alapján történt és az ellenségnek nem jelent olyan előnyt, mint azt remélte.

Bizonyos jelek arra vallanak, hogy az ellenség újabb szicíliai partraszállásokat tervez és ebből a célból újabb erőköt von el a Földközi-tenger keleti vidékére.

LIDDEL HART,

az ismert angol katonai szakíró óva int attól az elszármított feltevéstől, hogy Németország nem rendelkezik a szükséges tartalékokkal Szicília és Olaszország hatáson védelméhez. Szerinte az a német repülőgéptámogatás, amelyet Franciaországból küldtek Olaszországba, Észak- és Közép-Olaszországra terjed ki.

TOVABBII INVÁZIÓS KISERLETEKET

jelentettek be Londonban. Ernest Bevin angol munkaügyi miniszter közölte, hogy még ebben az évben további nagyobb arányú inváziós kísérletek történnék az európai kontinens ellen. Hasonló terveket közölt Piorlot, a londoni belga emigráns kormány elnöke, kijelentve, hogy közösen belga csapatokat is felhasználják a kontinensen való partraszállásnál.

A NÉMET ÉS OLASZ

lapok az Európa elleni inváziós kísérletek sorába iktatják azt is, hogy nemcsak a Földközi-tenger térségén, hanem az Európát körülvevő más támaszpontokon is észrevehető katonai erőösszpontosításokat végeznek az angolszások. Magán az angol szigetországon is erős mértékben folytatódna az inváziós előkészületek. Tegnap hivatalosan közölték, hogy újabb USA és kanadai csapatok érkeztek angol kikötőkbe.

A FÖRFRONT KELETEN VAN

— mondják berlini katonai körökben, ahol a szicíliai harcok legviharzóbb napjaiban sem szüntek meg utalni arra, hogy ennek a háborúnak a legfontosabb és legdöntőbb arcvonala eddig is, ezután is a keleti hadszíntér. Korántsem beszélnek le ezzel a szicíliai hadműveletek fontosságát, sőt a legteljesebb mértékben tisztában vannak azzal, hogy a szövetségesek ott kísérleteznek először komolyan Európa megrohanásával. Megállapítják, hogy Szicília sorsa még korántsem dőlt el, az utánpótlás kérdése a háború további fázisára döntő jelentőséggel bír. Végeredményben azonban a szicíliai harcok, melyekben 15—17 hadosztály áll az időközben az angol hadsereggel szemben Európával, csak egy úgynevezett „első feltörési kísérlet” jelentenek német hivatalos körök szerint.

DÖNTÖNEK TARTJÁK

viszont Berlinben azokat a harcokat, melyek a legközelebbi hetekben keleten sorra kerülnek és melyek kihatnak a háború további menetére. A szovjet támadásai az orosz hadszíntér két fő harcra szakasza, az oreli szakaszon és a Mius-Donec vonalon az utolsó 24

FONTOS TUDNIVALÓK

Hirdetmény a bércséplesi rész megállapításáról. (8.)
Rendelet a szénbeszolgáltatási kötelezettségről. (8.)
A cukorrépagam beszámítható a kötelelességteljesítésbe. (8.)
Kik tekinthetők nehéz testi munkásoknak. (7.)

TOKES FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

cot hirdet a fekete piac ellen, az iparcikkek terén éppen magukat az iparosokat „hívja be” a miniszter a harcba. A hadjárat a tisztességes iparosok jóhírel veszélyeztető kontárok ellen indult meg. Árdragító iparost, állított iparúzt soha senki sem fog védelembe venni és az ilyen egyéneket a miniszter a legszigorúbb bíróság, az iparosságok elé állítja. Okosabban az autonómiát erre a célra nem is lehetne felhasználni, mert hiszen az iparosokat — ha megvédenének a nehéz életküzdelemben, mégis csak a saját iparostársaik ismerik a legjobban. Meszsziről tudják mindenkiről, hogy tisztességes gondolkodású-e. Az iparosságoknak módjában lesz figyelmeztetéssel, dorgá-

lással, vagy más súlyos büntetéssel megóvni az iparosság becsületét.

A magyar iparosok hazafias, áldozatkész, a honvédséget rajongásig szerető lelket mindenki ismeri. Egészen bizonyos, hogy kitűnően tudnak majd élni a miniszter által kezünkbe adott fegyverrel.

Az államhatárolmnak pedig nem lesz oka arra, hogy megbánja az autonómia megszüktése helyett annak kiterjesztését és a termelés érdekében a legtöbb szabadság biztosítását.

A magyar gazda és iparos évezred óta szabadság rajongó volt és ennek védelme érdekében kész sokkal több teherválasztásra és áldozatra.

FERENC JÓZSEF
KESERŐVIZ

órán is erősödtek. Ebben a térségben az oroszok az előreugró ívet — mint azt német katonai körök kezdettől fogva várták — észak, kelet és dél felől támadták meg és igen kemény, változatos harcok alakultak ki. A viaskodás állandóan teljes erővel folyik. A német szándék az, hogy alkalmat adjanak az ellenségnek, hogy teljes erejével kirohanjon és azután semmisítsék meg.

VALTOZATLANNAK

nevezi a Német Távirati Iroda katonai tudósítója az orosz front helyzetét a tegnapi napon kiadott jelentésben, amikor hangoztatja, hogy egyik szakaszon sem történt jelentősebb eltolódás azon pontok közül, melyek ellen szovjet nyári offenzívájának megindulása óta állandó ostromot intéz. A szovjet erőszítésének súlypontja továbbra is az orosz német frontkanyarulatára esik. A tegnapi harcok lefolyása különben újabb bizonyítéka annak, hogy a német hadvezetőség kifejezetten a szovjet harcok erők felőlérésére törekszik. Szovjet részéről egyik tartalékapotot a másik után vetik harcba, hogy a Miusnál vagy Orel terében és a Donec középső folyásánál alaposan megtizedelt kötelékeiket feltöltse. Ezzel teljesen a német hadvezetőség elképzelésének szellemében cselekszik, mert valamennyi támadó tartalékot harcba vetik.

A SZOVJET HADVEZETŐSÉG

akkor sem állíthatná meg az offenzívát, ha akarná. Ehhez már túlságosan nagy erőket vetett eddig harcba és támadó seregei túlságosan belebonyolódtak a küzdelembe, amelyben a német hadvezetőség célja a szovjet támadóerejének alapos meggyengítése — állapítja meg Berlin. A szovjet nagy offenzíváját a német taktika váltotta ki az oroszokra nézve legkedvezőtlenebb időben. A német védekezés főszempontja ueddig az ellenség erejének rendszeres felmorzsolása.

NEMET JELENTÉS

közi, hogy az orosz támadó hadsereg elfoglalta az Orel körüli német védelmi övezetben levő Mzenszk nevű kisebb helységet. A németek tíz hullámban rendkívül erős ellentámadást indítottak ebben a körzetben az orosz csapatok ellen. Izjumnál is szovjet támadás indult tegnap reggel.

A SZOVJET VESZTESEGEIT

német katonai szakértők — a Nemzetközi Sajtó Tudósító jelentése szerint — legalább 350.000 emberre becsülik, amit a nyári harcok megindulása óta halottakban, sebesültekben és foglyokban szenvedett. A német fogságba került szovjet csapatok létszáma hivatalos adatok szerint több mint 45.000 főre rug. Az elesettek és sebesültek számát ugyan nehéz megállapítani, de részletjelentések és hadifogolyvallomások támpontokat adnak erre is. Az elesettek és sebesültek száma ezek alapján tehát sokszorosát teszi a foglyok számának. A német veszteségek aránylag csekélyek, amit a szakértők a német hadviselés mozgékonyaságával magyaráznak. A német csapatok az eddigi keleti csatákból levonták a következtetéseket. Keményen verkednek és törhetetlenül állnak, ha a harc megköveteli, de nem ragaszkodnak a területek védelméhez, hogyha kitéréssel és ellentámadásokkal elérhetik harci céljukat, az ellenség erejének meggyengítését. Ez a mozgékony hadviselés kíméli a gyalogságot és le-

hetővé teszi a tűzérő, a páncélos fegyvernem és a légi kötelékek megsemmisítő hatásának kibontakozását — jelenti Berlin.

RÓMA ÚJABB BOMBÁZÁSÁT

helyezték kilátásba Londonban. A semleges újságírók előtt kijelentették mértékadó körök, hogy csupán a katonai megfontolások mérvadóak, Churchill nyilatkozatának megfelelően, amely szerint: „az angol haderő megtámadja Rómát, ha ez a támadás időszertől és hasznos...“ Ebből arra következtettek, hogy az angolszások tovább folytatják légi támadásaikat Róma ellen.

Az angol felsőház tegnapi ülésén lord Fitzalan oly értelemben interpellált, hogy az ilyen támadások veszélyeztetik az angolszás állítás hitelt, amely szerint az emberiségért és a civilizációért harcolnak.

Az interpellációra lord Cranborne válaszolt és azt mondta, hogy a szövetséges államok nem mondhatnak le a Róma elleni támadás katonai és erkölcsi hatásától. Lord Cranborne kijelentette, hogy a nappali támadásokat előnyben részesítik ugyan, de mint nappal jobban lehet célozni, mert adott esetben éjszakai támadásokat is intéznek Róma ellen. Észak-Afrikában elegendő nehéz éjszakai bombázóraj áll készenlétben, hogy harcban olyan hatással, mint amilyent a Ruhr-vidéken értek el. Az angol légügyi minisztérium egyik

szóvivője azt is leszögezte ezzel kapcsolatban, hogy a Róma elleni légi támadások az angolszás szövetségesek közös vállalkozásai és az első támadást csak azért hajtották végre amerikai repülőgépek, mert Londonban úgy hiszik, hogy a római lakosság az amerikaiakat nem gyűlöli annyira, mint az angolokat.

A CSENDES-ÓCEÁNON

annak ellenére, hogy csak ritkán érkeznek az ottani küzdelekről jelentések, szünet nélkül folyik a szembenálló felek döntést előkészítő csatája. A jelenleg folyó küzdelem a légi erő és a tengeri egységek összecsapására szorítkozik. Az Attu szigetről kiinduló amerikai bombázók Paramusurot bombázták. Ez volt az első amerikai légi támadás a japán anyaországhoz tartozó terület ellen a múlt év áprilisában Tokió ellen végrehajtott támadás óta. A japán hadvezetőség hír szerint a Salomon-szigetek vizeiről kivonja a hajóhadát, hogy aztán kedvezőbb helyen vegyék fel a küzdelmet az amerikai flottával. Ezt a japán hadmozdulatot az amerikai repülőhadak sokkal igyekeznek meggátolni.

A szárazföldi harcokban az ideérkező jelentések arról számolnak be, hogy Munda az amerikai csapatok körülzárták, a japán csapatok heves támadásokkal igyekeznek átörni, hogy utánpótlást és erősítést szállítsanak a munda helyőrségnek.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

A szovjet szerdán is folytatva hátraváló fardozásait az Azovi tengertől az orosz szakaszig, hogy átörje a német állásokat. A részben friss erőkkel indított támadásaik, amelyeknek súlypontja Kujbisevo—Izjum, a Bjelgorodtól északra levő térség és az orosz kanyarulat volt, az elhárító tűzben és bombázóporban saját állásaink előtt összeomlottak, vagy pedig a főharcvonalon kényszerítették megállásra. A helyi betöréseket mindenütt, ahol támadtak, megtisztítottuk.

A német gyalogság a legutóbbi súlyos harcokban, különösen kitünt, mindenek előtt a 46. szűdeta német gyalogos hadosztály tüntette ki magát. Szerdán 65 szovjet páncélost lőttünk szét. A német tengeri erők a július 23-ára virradó éjszaka az Azovi tenger partján

levő utánpótlási kikötőket támadták és a miuzsi arevonai állásait. Itt egy ellenséges ornaszadot elsüllyesztettünk, egy másikat felgyújtottunk. A Halasz-félsziget vizein gyors német gépek megsemmisítették egy szovjet gyorsnaszadot.

Szicilián, csak a keleti részén volt harci tevékenység. Egy angol harci csoport támadása meghiusult. Az ellenség sok foglyot veszített és néhány löveget pedig zsákmányul ejtettünk. Az Augusta-kikötőjében horgonyozó hajócsövek elleni támadás során a július 21-ére virradó éjszaka a német légitörő elsüllyesztett egy tízezer tonnás tartályhajót, 5 másik hajót bombatalálattal megromgáltak, valamint egy páncélosokat szállító partraszállási csónakot. Egy másik búvárnaszád bátran betört Siracusa kikötőjébe és egy 12 ezer tonna partraszállító hajót megsemmisített. (MTI)

Olasz hadijelentés

Az olasz főhadiszállás közleménye:

Sziciliában az ellenség a középső és keleti szakaszon gyalogság és harcokcsik harcbevetésével támadást hajtott végre. A tengelyerők makacs ellenállást fejtettek ki és emberben, valamint anyagban érzékeny veszteségeket okoztak a támadó egységeknek. Szicília délkeleti partvidéke mentén torpedóvető repülőgépeink eltalálták 7 gőzöst. Ezek közül az egyik felrobbant. Augusta kikötőjében a tengely bombázó gépei egy tartályhajót elsüllyesztettek, 6 kereskedelmi hajót pedig megromgáltak. A Siracusa közelében egyik búvárnaszádunk megtámadott egy ellenséges alakulatot, mely két nagy egységből és több torpedórombolóból állt. Az egyik nagy egységet két torpedólovással eltaláltuk. Angol és amerikai repülőgépek bombákat vetettek Grosetto, Nápolyra, Salernora és Cagliarira. A bombázás lényegtelen károkat okozott, Salerno környékén ellenséges gépek géppuskával lőtték egy vonatra, amely hadi-

anyagokat szállított. A légvédelmi létegek Szardínia szigetén Milinél és Uranál egy-egy ellenséges gépet lőttek le. Olasz éjszakai vadász gépek lelőtték három ellenséges gépet. Csütörtökön a kora reggeli órákban egy német gép elpusztított egy brit kétmotoros gépet, amely géppuska tűzzel támadást kísérelt meg Róma egyik repülőtere ellen. Annak a búvárnaszádnak, amely, mint a mai jelentés közli, Siracusa közelében megtámadott egy ellenséges hajó alakulatot, Aldor Turcio sorhajóhadnagy a parancsnoka. Újabb megállapítások szerint Rómában a július 19-iki légi támadás következtében a polgári lakosság köréből 717 ember veszítette életét, míg a sebesültek száma 1599. A 1152 és 1153 sz. közleményben említett légi támadások az eddigi megállapítások szerint a következő áldozatokat követelték: Crotoneban egy halott és 2 sebesült, Grosettoiban egy halott és 8 sebesült, Salernóban 16 halott és 42 sebesült. Az áldozatok jórészt hadifoglyok. (MTI)

A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelentése a keleti arcvonali harcokról

Berlin július 22. Napról-napra nyilvánvalóbbá válik, hogy milyen hatásos volt a Bjelgorod—Kurszki körzetben a német odavágás a szovjet támadóvállalkozásokkal szemben. Csütörtökön este óta a Leningrádot körülzáró arevonai keleti részén is heves csata tombol. A szovjet arevonai északi szárnyán kibontakozó szovjet átörési kísérlet nem tekinthető másnak, mint nagyszabású tehermentesítő hadműveletnek. — Leningrád éppúgy, mint Miusnál és a Donecnél német erőket akarnak lekötöni, hogy az orosz térségben szabad kezet nyerjenek. Azok a súlyos veszteségek, amelyek a bolsevistákat már eddig is érték harcokcsikban a más fegyverekben az orosz csata folyamán, szerdán már arra kényszerítették őket, hogy az eddig gondosan kímélt lövészhadosztályokat is harcbavessék. Nyilvánvaló, hogy nincs már elegendő harcokcsik alakulatuk. A bolsevisták veszteségei annyira súlyosak voltak, hogy ezekhez viszonyítva hadműveleti sikerei jelentéktelenek. Ezzel szemben az orosz iv déli részén, valamint a városok keletre és szakra végrehajtott német ellentámadások sikeresek voltak és minden esetben fontos területek visszanyerését eredményezték. A bolsevista támadások a német elhárító fegyverek össz-

pontosított tűzében megtörték. A bolsevisták szerdán összesen 204 páncélost vesztek. Hasonlóan nagyok voltak a szovjet veszteségek nehéz fegyverekben és egyéb hadieszközökben is. A német légi erő erős kötelékekkel a nehéz körülmenyek ellenére 18 nehéz légelhárító ágyút és 11 motoros tarackteget pusztítottak el. A német nehéz tűzérő a keleti arevonai valamennyi szakaszán sok találatot ért el bolsevista ütegállásokban és legalább további száz tarackot halgattatott el. A szövetséges bombázógépekkel együttműködő német harcokcsik csatarepülő kötelékeknek a bolsevista menetoszlopok ellen az arevonai mögötti területeken végrehajtott támadásai igen sikeresek voltak. Így csupán az orosz térségben 85 katonákkal megrakott tehergépkocsit pusztítottak el, — pontos bombatalálattal. Több bombázó találatát következtében öt szovjet löszerraktár telrobbant. Megemlítendő még hogy a szovjet páncélos erők főtömegét szerdán Bjelgorodnál vetették harcba azaz a céllal, hogy itt egy német gránátos hadosztály állását minden áron átörjék. De hiába való erőlködés közben a harcavettett 120 páncélos közül a szovjet 85 páncélost veszített. (MTI).

A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelentése a szicíliai harcokról

Berlin július 22. Szicíliai harcok mostani helyzetét az jellemzi, hogy a harc tevékenység észrevehető mértékben csökkent. Ez azonban csak átmeneti jellegű de azzal áll összefüggésben, hogy mind Montgomery, mind Patton átesoportositják kötelékeiket és újabb erősítéseket vonnak össze. A sikeres tengelyellenállás kényszeríti az ellenséget további tartalékok igénybevitelére, melyhez az is hozzájárul, hogy az elmúlt napokban az erős brit és kanadai áttörési kísérletek nagy veszteséggel jártak. Végeredményben egyelőre meg lehet állapítani, hogy az ellenség minden áttörő és bekerítő kísérletét a szivós és mozgékony elhárítás hatásosan kivédte és meghiusította. Ami a támadóknak partraszállásuk alkalmával sikerült, azt a később nagyobb erőkkel végrehajtott vállalkozásokkal sem tudták elérni. Ezért Eisenhower főparancsnoknak még nagyobb tartalékoknak az igénybeviteléhez kell folyamodni, amit időközben a szigetre hoztak. Az is mutatja a tengely védelmi sikerét, hogy az első napokban partraszállott 9 angol—amerikai hadosztályból, további kettőt kellett Sziciliába hozniuk, úgyhogy most 5 brit s 6 amerikai hadosztály van a szigeten. A tengelyes csapatok hadműveletet megfeszítették az angolokat és amerikaiakat annak a lehetőségétől, hogy döntően harcot érszakoljanak ki és emellett érzékeny veszteségeket is okoztak nekik. — A helyzet Szicília középső szakaszán Cataniától délre a keleti partok lényegében nem változott. A tengely csapatok a catanai síkság északi peremét elzárták. A nyugati szárnyan harcoló tengelyes csapatok Cataniától északra és északnyugatra elhelyezkedtek biztos hegyi állásokba és ezáltal meghiusultak az amerikaiak nagy

szabásúan kidolgozott átkaroló kísérlete. Montgomery csapatai Cataniától délre gyengébb erőkei felderítő előrenyomulást végeztek, ezeket azonban visszaverték. Gerbinj térségében angol és kanadai csapatok Smeton át észak felé igyekeznek keresztülröni, azonban visszazorítottuk őket kiindulási állásukba. Nyugatra Leonforte mellett amerikai erők a tengely biztosított csapatainak főhadvonalát felétörtek előre, egy másik német—olasz harc alakulat azonban meglepetészerű és oldalazó előretönnéssel visszazorította őket. Az amerikaiak Cataniától délre és nyugatra döntő angol sikerekre számítottak. Ezeknek elmaradása harckérdőket szemmel láthatóan csökkentette. Agrigentől nyugatra és északra az amerikaiak hadmozdulatai is meghiusultak az ebben a térségben jelentkező számos nehézségeknek megfelelően. A tengely légi erők szerdán még nagyobb mértékben bombázták a szövetséges csapatokat, valamint a sziget partjait és a sziget körül ellenséges hajókat. A nehéz német harc repülőgépekből álló kötelékek július 21-ére virradó éjszaka több hullámban megtámadta az Augusta kikötőjében horgonyozó szállítóhajókat és kikötő berendezéseket. Egy 10 ezertonnás szállítóhajót el süllyesztettek és két nagyobb teherhajót összesen 9 ezer tonna tartalommal megromgáltak. — Súlyos találatok értek egy négy ezertonnás teherhajót is, melyen tíz ütött ki. Három gőzös, 11 ezer tonnátartalommal és egy partraszállónaszád bombatalálattal súlyosan megromgálódott. A kikötőben nagy tüzeket figyeltek meg és robbanásokat a felbomlott hadianyagokban.

A Róma elleni támadásnál 500 többmotoros repülőgép 700 tonna robbanóanyagot dobott le

Róma július 22. (MTI). Az „Avvenire“ lisszaboni táviratából, amely szerint ellenséges forrásból származó értesülések szerint

a Róma elleni támadás végrehajtásánál 500 többmotoros repülőgép vett részt és 700 tonna robbanóanyagot dobtak le az örök városra

Olasz jelentés Nápoly és Grosetto bombázásáról

Nápoly, július 22. (Stefani). Az ellenséges légi erő a csütörtökre virradó éjjel Nápoly ellen intézett támadása során megint sok bombát dobott a poggiorealei híres temetőre. A temetőt már régebben is bombázták, most pedig legnagyobb része elpusztult. (MTI).

Róma, július 22. A „Tribuna“ grosettoi jelentés alapján beszámol a város ellen legutóbb intézett légi támadásról. Amint a lap írja, a szierának 11 órakor szólaltak meg és röviddel ezután már működésbe is léptek a léghárító útegek. Egy félóra múlva újra a város felett voltak az ellenséges repülők és a

város utcáit gépfegyvertűvel árasztották el. Ezenkívül bombákat dobtak a város területére, amelyek megromgáltak egy polgári kórházat és teljesen elpusztítottak egy gyermekmenhelyet, egy árvaházat is súlyosan megromgáltak.

Róma, július 22. MTI. Mint a Lavoro Fassistá jelenté, a fassista összetartás bizonyítékaként 2 és félmillió líra érkezett eddig a párt föltitkárához a frontharcosok és a bombátámadások áldozatainak megerősítésére.

Ha keleten eldől a harc, azzal együtt eldől a háború sorsa is, míg Szicíliának megközelítőleg sincs ez a jelentősége

Német katonai körök a keleti és szicíliai front jelentőségéről

Berlin, július 22. Az orosz fronttól az Azovi-tengerig húzódó front egyes helyein egyre hevesebben fokozódó támadásait továbbfolytatták az oroszok, de áttörési eredménnyel nem jártak. A német csapatok továbbra is tartják a fővonalat. Az óriási erőfeszítések, amelyeket az oroszok a német arcvonal áttörésére tesznek amellől szólanak, hogy a mostani nyári támadó hadjáratukkal nem kevesebbet akarnak elérni, mint a háború sorsát eldönteni a saját javukra. Ez a cél lebegett szemük előtt, amikor a nyári támadó hadjárat előkészítésénél csapataikat összevonták és csatasorba állították, amikor nagytömegben halmozták fel a hadianyagot, olyan nagytömegben, mint eddig még soha a háború kitörése óta. Hogy törekvéseik nem jártak sikerrel és kifizűzött céljukhoz az elmúlt két hét támadó és súlyos harcainak után sem jutottak közelebb, ezt német részről annak a ténynek tulajdonítják, hogy az általuk idő előtt kikényszerített támadás kezdetekor az oroszok mind emberben és mind hadianyagban már olyan súlyos veszteségeket szenvedtek, ami bennük hatott ennek a hadműveletnek kifejtésére, amelyre az áttöréshez az oroszoknak szükségük lett volna. A bolsevisták megszemenő célkitűzését, nevezetesen azt, hogy a most folyó tá-

madásaikkal az egész keleti háború sorsát eldönteni akarják, ma német katonai körökben is megerősítették. A két hadszíntér szembeállításánál német katonai körök teljes határozottsággal hangsúlyozzák a keleti hadszíntér nagyobb fontosságát a háború kimenetelére szempontjából. A keleti arcvonalon a két ellenfél mintegy 600 hadosztályt állított harcra és már ez a számadat is kidomborítja azt a jelentőséget, amelyet az itt folyó harcoknak mindkét fél tulajdonít. Ha keleten eldől a harc, azzal együtt eldől a háború sorsa is, míg Szicíliának — így mondották — megközelítőleg sincs ez a jelentősége. — Szicília még Olaszország számára is csupán előtér, de csak Olaszország számára és nem Európa számára. Ma már az amerikaiak is hangsúlyozzák, hogy ami Szicíliában történik, előjáték csupán. A szicíliai harcot az oroszok nem is szándékoznak második arcvonalnak elismerni, ezalatt olyan harcot létesítést értik, amely kikényszeríti a németektől azt, hogy a keleti arcvonalról nagyobb számú hadosztályokat vonjanak el. Ez nem történt meg s így a háború további sorsa most is és még mindig a keleti arcvonalon az ott lejátszódó eseményektől függ.

(MTI)

Olasz és német bombázók tevékenysége Málta és a Szicília előtti vizeken

Berlin, július 22. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a földközi tengeri harcokról: A tengelyhatalmak nehéz harci repülőgépeinek erős köteléke megtámadta hét lőre virradó éjszaka Málta szigeténél a Valetta kikötőjét, amely az angolszászok szicíliai vállalkozásának főtámaszpontja. A légi felderítés kétségtelen adatai szerint a kikötő területén összesen 18.000 bruttóregisztertónát kitevő nagy szállítóhajónak már csak az árbohaci emelkednek ki a vízből. További kettő, összesen 15.000 bruttóregisztertónás hajó ugyan- esak emelkedtek. Egy ötezer bruttóregisztertónás kereskedelmi hajó elvesztettnek tekinthető. Ezenkívül további négy kereskedelmi és csapatszállítóhajót összesen - 21.000

bruttóregisztertóna hajóállományt ért számszám találat. Még néhány kisebb hajó rongálódott meg a kikötőberendezések kivételével, amelyek részben teljesen beomlottak. Egy harci repülőgép kivételével valamennyi repülőgép visszatért támaszpontjára. Siracusa, Licata, Gela és Augusta előtti vizeken nehéz harci repülőgépek találatokat értek el öt szállító és csapatszállító hajón, ezzel összesen 21.000 bruttóregisztertóna hajótér rongáltak meg és elsüllyesztettek négy kisebb partraszállásra szolgáló hajót. Olasz harci gépek megromlaltak Augusta kikötőjében egy nagyobb kereskedelmi hajót, valamint egy teherhajót éspedig oly súlyosan hogy mindkét jármű elvesztése valószínű. (MTI)

Churchill: A Szicíliában felállított katonai kormányzat alapelve a fascizmus kiküszöbölése

Zürich, július 22. (Bud. Tud.) Churchill az alsóházban egy beszédre válaszolva kijelentette, hogy a Szicíliában felállított katonai kormányzatot már a szövetségesek hosszú időn át elkészítették. A szicíliai közigazgatás, amint az Alexander tábornok felhívása megállapította, szövetséges katonai igazgatást jelent, amely a lakosságnak semmiféle

politikai tevékenységét nem tűri el. A felhívás azonban világosan kifejtette, hogy a kormányzat egyik alapelve a fascizmus kiküszöbölése és a kormányt remélni — mondotta Churchill —, hogy Szicília lakossága „felszabadítása” után felismeri, hogy saját érdeke nem áll a szabadság és demokrácia eszméjéhez való csatlakozás.

A balkáni hegyekben a horvát-német biztosító csapatok betörték tisztogató harcukat

Berlin, július 22. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelentése szerint a balkáni hegyekben, a Duna és Száva között a német és horvát biztosító csapatok két nagyobb tisztogató hadműveletüket a bandák megsemmisítésével befejezték. A banditák a tisztogató műveletek során és a legutolsó harcok alkalmával sok halottat vesztek. Még nagyobb a biztosító csapatok kezébe került foglyok és gyanús egyének száma. Ezzel ezeknek a területeknek a békés lakosságát megszabadították a gonosztevő elemek remuralmától. A banditák különösen az aratási munkát igyekeztek meggátolni. Sok faluban a

paraszok lelkesen tüntettek a megszabadítók mellett. Jellemző a banditák módszereire, hogy egy börtön elleni éjszakai rajtaütésük alkalmával súlyosan elített gonosztevőket, gyilkosokat, rablókat és tolvajokat vetek fel soraikba. Ezeket a gonosztevőket is ártalmatlanná tették. A lakosság most már mindezt zavartalanul végzi az aratási munkálatokat. A montenegrói területen helyi önvédelmi alakulatok biztosítják a rendet ép úgy, mint ahogy Ó-Szerbia nagy területein rendőri szolgálattal végző nemzetiség tartja fenn a közbiztonságot. (MTI)

A szeretet, a hit és bizalom csodájaként a seimmiből hatalmas mozgalommá fejlődött a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség

Sok ezer emberen segítettek — Szónoklatok helyett a gyakorlati életben valósítják meg az evangélium igazságait és eszméit

Magánéletünk és közéletünk azt a képet mutatja, mintha belső atakulaton menne, vagy legalább is kellene, hogy keresztül menjen. Különféle világnézetek és felfogások jelik az irányt abban a tekintetben, hogy egyén és közösség hol találhatja meg lelkiégyensúlyozottságát, miként lehet szert elégedettségre és ezzel a boldogság alapjára. Most már egyre inkább kezd kialakulni az a felfogás, hogy vissza kell tenni arra az alapra, amelyet közel kétezer esztendővel ezelőtt jelölt meg a világ legnagyobb Tanítója. Igazságai ma is abszolút értékek, gyakorlati életbeli tanácsait ma sem tudjuk maradéktalanul követni. Innen van az hogy egyén és közösség nem olyan boldog, amilyen lehetne.

Vannak testületek, amelyek céljukat tüzték ki, hogy az evangéliumi igazságok gyakorlati életben való keresztülvételét szolgálják. Ezek közé tartozik a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség is, mely most már közel két esztendője dolgozik Debreczenben. Munkájukról Szilagyi László részletes beszámolójában adott képet. Rámutat arra, hogy a világháború egyre nagyobb erőfeszítésekre és lemondásokra ösztönzi a magyar népet is. Ez természetesen nem akadályozza meg, hogy a jövő kiépítésének munkáját is végezzék. A Szövetség azon dolgozik, hogy minden reformátust egy táborba tömörítsen, tekintet nélkül társadalmi állásukra, képzettségükre és foglalkozásukra. Erre az egység-re azért van szükség, hogy létrehozzák az evangéliumi alapon álló, szociális Magyarországot.

A Szövetség tehát nagy egyházi és nemzeti missziót tart a maga feladatának. Valóban nehéz feladat, tornyosuló akadályokkal. A munkájuk azonban nem hiábavaló. Késztelen igazság ugyanis, hogy minden ember egyéni életét is átförmálja, értékesebb teszi, ha evangéliumi alapokra helyezi, ugyanúgy a közeleli tisztaság, a közérdek szolgálata is egészen más irányt vesz, ha senki sem teveszt el szem elől az Isten igazságait.

Talán magában abban a tényben is sok van figyelemre méltó, hogy az Evangéliumi Munkásszövetség éppen olyan időben kezdte meg életét, amikor annyi mozgalom semmisül meg, egyesületek szüntetik be működésüket. Ugyanakkor az Evangéliumi Munkásszövetség csodálatos fejlődésről számolhat be.

Egy évvel ezelőtt még helyiség nélkül, anyagi erő hiányában állt a Szövetség működése, hogy hetenként előadásokat tartott. Ma már a központban hat szobából álló szépen berendezett helyiség áll rendelkezésükre és napról-napra nagyobb tábor tömörül a Szövetségben. Legnagyobb értéke ennek a tábornak, hogy egyetlen professzorok éppen úgy megtalálhatók ott, mint a legegyszerűbb, ma még képzetlen munkások. Úgy látszik a Szövetségnek sikerül véghez vinnie programjának legfontosabb részét: felrúzni a magyar református tömeget aléltóságából.

Ismeretterjesztő előadásain a legfontosabb szociális kérdésekről van szó s irányt szab a nagy reformok megvalósítása érdekében. Másfél év alatt kétszáz ilyen előadást tartottak. Az előadók közt egyetemet végzetek épúgy voltak, mint mesteremberek és munkások.

A fejlődést az országos központ nemcsak figyelemmel kíséri — Debreczenben is, — hanem minden erejével előmozdítja és élénk segítséget ad a szervezésben is.

A debreceni református egyház azzal ismert el a Szövetség értékes munkáját, hogy központi helyiséget adott. Voltak szobák, de egyetlen darab bútor nélkül. Ma már több mint 7000 pengő értékű felszereléssel bírnak pedig

ebből csak 500 pengőt adott a budapesti központ.

Az itt folyó munkák egyik legértékesebb része az iskolai vizsgákra előkészítő tanfolyamok rendezése. Füllekkert tanítanak itt önzetlen, lelkes emberek, sőt ingyen oktatják azokat, akiknek csak lehetőségük van a tanuláshoz, de anyagi erejük nincs. Azért erősödnek folyton anyagiakban, mert csak az evangélium szellemében dolgoznak, nem az anyagiakért. Segítenek azon a tömegen, amely képtelen boldogulni az életben, mert nincs négy közepiskolája. Nemzeti és egyházi szempontból ez a tevékenységük felecsülhetetlen értékű. Amellett, hogy műveltséget terjesztenek és adnak, az ifjúságot komoly, nehéz s életösszeállítás, céltudatos munkára szoktatják.

A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség a legszebb példát arra, hogyan lehet komoly, céltudatos munkával fenntartani és fejleszteni egy egyesületet.

A Szövetség állandóan kutatja az igazi lehetőségeket és érvényesülésük érdekében minden erkölcsi és anyagi támogatást megtesz. A továbbtanuló tagjainak ezer tankönyvből álló könyvtárt szerzett be.

Művészi, irodalmi estéket, ünnepeket, szertartványokat rendezett a város sok részében s ezek keretében is értékes előadások hangzottak el. A közönség szívesebben ment ezekre, mint a száraz előadásokra.

Nagyon értékes a Szövetség szociális segítő munkája. A múlt évben 1200 esetben irtak kerényt, illetőleg jartak el különféle hivatalokban mindenféle ügyekben, ahol segítségre volt szükség. Munkásoknak családi bérpótlékok harcoltak ki, sok embert munkához juttattak, tanácsokat adtak OTI ügyekben vagy éppen OTI segélyeket szerveztek. Általában az ügyes, bajos dolgok tankelegével keresik fel a Szövetséget és minden ellenszolgáltatás nélkül, de a legnagyobb szeretettel és lelkiismeretességgel végzett támogatást kapják. Sokasem tesznek ilyenkor különbséget a tagok és nem tagok között.

Költségekét folyósítottak és jellemző, hogy 78 százalékban már visszafizették a kapott segítséget. Az első költségvetésük 5000 pengő volt, ma már 16.000 pengő kerettel dolgoznak. Óriási lenne a költségvetési keret, ha a lelkieket is kifejezhetnénk — számokban.

Még csak annyit — bár ennek publikálását nem szeretik a szövetségben —, hogy a nagy munkát a lelkes Balla Árpád országos főtitkár indította el Debreczenben, dr. Balogh Gyula páratlan agilitással minden szabad idejét a mozgalomnak szenteli, nagy hozzájárulással és szervezőképességgel dolgozik. Németh Bertalan ügyvezető elnök kitűnő munkatársai élén, akik között a szolgálatban és szeretetben első Szilagyi László központi titkár.

A jövő programjukat a végigvesszük, a múlt eredményei alapján csak egyet állapíthatunk meg: egészen rövid időn belül Debrecen legszármottevőbb egyesülete lesz a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség.

—ooo—

Ujabb légiriadó volt Szófiában

Czófia, július 22. Szerdán este Szófiában légiriadó volt. Tíz napon belül ez már a harmadik légiriadó. Az ellenség ezúttal sem jelent meg a város felett.

—ooo—

Amszterdam, július 22. Német TI. A brit hírszolgálati iroda jelentése szerint az Egyesült Államok Triton nevű búvárnaszádjának elsüllyesztését hivatalosan tudtul adták. — A Triton egyike volt az amerikai legújabb típusú tenger-alattjáróknak. (MTI)

Élde és vidám

a kritikus napokon is
Kínzó fájdalmainak
okosan elejét vészi 1-2
Pyramidon tablettával

Pyramidon
TABLETTÁK
BAYER

Az „ördögbihiája” lapján látható Svájc történelme

Nagyon sokan forgatják a kártyát, az „ördögbihiáját” az egyik nyereszkesdéből, másik csak szórakozásból, de valószínű, hogy igen kevesen tudják, hogy a kártya lapján Svájc történelmét láthatják. A kártya minden egyes lapja egy-egy fejezet Svájc történelméből. A kártya 32 lapján látható alakok rajzok a svájci szabadságharcok mozzanatait örökítik meg és hőseit ábrázolják.

Egymásután vonulnak el a kártya lapján a Tell Vilmos legendából vett alakok. A felkelők vezetői Tell Vilmos, a kegyetlen helytartó Gessler, Walter Fürst, Ulrich Rudene, Kuoni pásztor Stüssli vadász.

Keverik az emberek a kártyát, nézegetik a figurákat, de sehogysem értik, hogyan lehet az hogy a „magyar kártya” lapján idegen neví s ruházatu embereket találunk. Mindennek meg van pedig az oka.

Történet ugyanis, hogy 1646-ban Debreczenben elfogadták a helyi hitvallást és a protestáns szellemben nevelt diákok sorában hamarosan megjelentek a svájci diákok is, akik magukkal hozták rajzokat a svájci hőstörténelemből. Talán kártyát is hoztak az ismert figurákkal.

A svájci játékkártyát, mint egykori leírásokból tudjuk, először a kuruc-labanc háborúban használták a katonák és ráérő atyafiak. A kártya lapjainak díszítésére használták fel a svájci szabadságharcból vett jeleneteket a diákok útján idekerült rajzok alapján. A tők nyolcason például, melynek nagy szerepe van a játékban ezért láthatjuk Tell Vilmost a feleségével és fiával. Ezzel a jelenettel azt akarják ábrázolni a rajzoló, hogy a kegyetlen helytartó elől menekülő Tell Vilmos búcsúzik a családjától. A piros nyolcason Tell Vilmos menekül, a piros hetesen pedig a szabadsághős Tell Vilmos elől nyíllalval a lóháton ülő Gesslert a helytartót.

Igy történt a másolás könyvebb munkája kedvéért, hogy nem magyar történelemből vett jelenetek díszítik a „magyar” kártyát, hanem a svájci szabadságharcból vett jelenetek ékesítik.

—ooOoo—

A pápa levelének hatása Berlinben

Berlin, július 22. (MTI) Illetékes német helyről ráköszatásul közlik. A pápának az Osservatore Romanóban Róma bíboros helytartójához intézett levele Berlinben nagy hatást keltett. Politikai körökben a levélben a polgári lakosság ellen intézett bombatámadás elleni tüntetés látnak. Mint csüförtökön Berlinben kijelentették, jelentőségében ez felülmúti egy tisztán formai diplomáciai tiltakozást.

Módosították az egyes anyagkészletek bejelentési rendeletét és a zár alá vett anyagkészletek jegyzékét

A Budapesti Közlöny pénteki száma közli az iparügyi miniszter rendeletét az egyes anyagkészletek bejelentéséről szóló rendelet módosításáról. A rendelet a bejelentendő cikkek jegyzékét a vas, bőr, építő és helyreállítási, valamint a gyógyszeranyagok és cikkek tekintetében egészíti ki és módosítja.

Közli ezenkívül a minisztérium rendeletét a zár alá vett anyagkészletek jegyzékének módosításáról. A rendelet a korábban már zárt cikkek jegyzékét a vas, bőr, építési és helyreállítási, valamint a gyógyszeranyagok tekintetében egészíti ki és módosítja.

Az egyesült nemzetek milyen arányban vesznek részt a háborúban?

Lisszabon, júl. 22. (Stefani) Nagybritanniában és az Egyesült Államokban körkérdezt interjúkat a nagyközönséghez, hogy véleménye szerint az egyesült nemzetek milyen arányban járulnak hozzá a háborús erőfeszítésekhez. Az angol nagyközönség szerint ez az arány a következő: A Szovjetunió 50 százalék, Nagybritannia 42, Kína 5, Egyesült Államok 3 százalék. Az Egyesült Államok közvéleménye szerint viszont a sorrend a következőképpen alakul: Az Egyesült Államok 55 százalék, Szovjetunió 32, Nagybritannia 9 és Kína 4 százalék. (MTI)

SZÍNHÁZI KISTŰKÖR.

B. UNGER ISTVÁN színigazgató ma Debrecenbe érkezik. A debreceni színigazgató Budapesti volt két napig és teljesen befejezte társulatának szervezését. A Csokonai Színház társulatának teljes névsorát nyilvánosságra hozzuk a napokban.

A PRÓZAI EGYÜTTES szombaton érkezik meg Egerből és szombaton este, vasárnap délután és este játszik a Csokonai Színházban. Bokay János szellemes, páratlanul mulatságos vígjátékában, a „Szakíts helyettem” c. darabban, a főszerepeket Moory Lucy, Zách János, Almásy Judit, Márky Géza, Kompóthy Gyula, Hódossy Judit, Hortobágyi Artur játszik.

KISS FERENC debreceni vendégjátéka iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Gerald finom, művészi hatású kamaradarabjában kitűnő szerephez jut Kiss Ferenc, aki mellett a „Szeretni”-ben Filop Kató és Károlyi István játszanak.

Csokonai Színház
Telefon 23-45

Szombaton, 24-én este, vasárnap, 25-én délután és este BOKAY JÁNOS vígjátéka:

Szakíts helyettem

Július 31-én és augusztus 1-én KISS FERENCSEL SZERETNI

Jegyek mindkét darabhoz már ma délután 5-től. Az előadások kezdete pontosan 4 és 7 órakor.

Meteor Mozgó műsora

Pénteken fél 5, fél 7, fél 9 órakor.

MAGYAR VIGJÁTÉK!

Egér a palotában

Csikós Rózi, vitéz Benkő Vasary és Rajnay Gábor.

Csatay hadügyminiszter: A legszebb cél, egészségesebb és magyarabb embereket nevelni a hazának

Budapesten négy napos levente-parancsnoki tanfolyamot rendeztek az iskolaigazgatók részére. Ide látogatott el Csatay Lajos honvédelmi miniszter vitéz Bély Alajos altábornaggyal, a testnevelés országos vezetőjével. A miniszter beszédet intézett a megjelent igazgatókhoz és tanárokhöz, akiket meleg szavakkal üdvözölt, mint akik önként részt vesznek a leventeintézmény magasztos munkájában.

— Eppen olyan jól tudják, mint én — mondta a miniszter, — hogy ez az intézmény a legszebb és legmagyarabb célokat tűzte ki: hazafiasan érzi, egészségesebb és magyarabb embereket neveljen a hazának. Nagy fontos munka ez és szükség is van rá. Ha közvetlenül nézzük, sok embert láthatunk, akiknek csak abból áll a magyarságuk, hogy magyarnak mondják magukat, de a szívükben nem él igazán a hazá iránti szeretet. A belső szellemi és testi megújodást csak a fiatal nemzedékek keresztül érhetjük el, ezért akarja a leventeintézmény a fiatal magyar nemzedéket hazafias gondolkodásban nevelni, a hazafias kötelességeit jobban teljesíteni tudó, igazibb magyarokká. A honvédség nevében köszönöm, hogy önként, önzetlenül vállalták ezt a munkát.

ket neveljen a hazának. Nagy fontos munka ez és szükség is van rá. Ha közvetlenül nézzük, sok embert láthatunk, akiknek csak abból áll a magyarságuk, hogy magyarnak mondják magukat, de a szívükben nem él igazán a hazá iránti szeretet. A belső szellemi és testi megújodást csak a fiatal nemzedékek keresztül érhetjük el, ezért akarja a leventeintézmény a fiatal magyar nemzedéket hazafias gondolkodásban nevelni, a hazafias kötelességeit jobban teljesíteni tudó, igazibb magyarokká. A honvédség nevében köszönöm, hogy önként, önzetlenül vállalták ezt a munkát.

A Hortobágyi pusztán 51 fokos hőség volt

A szárazság a Hortobágyon katasztrófális lett, az elmúlt napon 10 ló döglött meg szárazság következtében. A gazdák megkezdtek állataik habahajtását a lesült pusztaságról.

A Hortobágy „híres pusztája” igen siralmas képet nyújt most. „Nincs egy árva fűszál nagy határ mezőben”. Az égető hőség mely napok óta uralkodik a nagy pusztaságon, kiperzselte a legelőt teljesen. A földön repedések szaladnak szerte s olyan mély a kacskaringós repedés, hogy eltűnik benne a pásztor botja, ahogy mérni próbálják, „meddig szárad kinjában a föld”.

A Hortobágy folyó, melynek víz selesen szétterülve szokott folydogálni, hogy nedvességet vigyen partjai mentén és ellássa vízzel a 300 holdas tároló medencét, melynek vízzel öntözik a hortobágyi rizstermelő Borsolapos megművelt földjeit, most lábakkal is átázolható.

Az öntözéses gazdálkodás is bajba került a nagy szárazság miatt, mert kevés a víz és a Hortobágyról azt a keveset is úgy kapják, hogy elzárták a folyót teljesen a malomgátnál, ott, ahol a turbina van. Ha nem lesz hamarosan nagy kiadós eső a nagy pusztaság a siralom völgyéhez lesz teljesen hasonló, elvonulnak a pásztorok, miután minden jószágot haza kell hajtani, ha csak nem szánják őket az éhenpusztulásra.

Hivatalos helyről már felhívták a gazdákat, hogy hajtsák haza az állatokat, főleg a lovakat, mert nincs számukra semmiféle táplálék és már eddig is több állat pusztult el az éhezéstől.

A felhívás a legrosszabb időben érte a gazdákat, most van a dandárja a munkának aratás, cseplés és ilyenkor bizony bajos a messze Hortobágyra menni és hazahajtani az elkényeszeredett vándorló lovakat, még szerencse, hogy a tarló már rendelkezésre áll.

Az elmúlt napon a lovak közül tízet vittek a dögterre és egyre többet kell vinni, ha otthagyják és nem szállítják el. A veszély nagyságát emeli az is, hogy segíteni még pillanatnyilag sem lehet, mert nincs tartalékola semmiféle takarmány. A város és a gazdák a tavaszi kaszálástól elcsúsztak az időn. Kedvezőtlen volt nagyon az időjárás és nincs boglyába rakva a széna, mint más esztendőknél. Nem tudnak a szenvedő állatnak egy marék szénát sem adni.

Ha így tart az idő, akkor még az őszi sarjút sem tudják kiszálni és több kár származik a híres pusztából, mint haszon. Az állatok ezrei rosszabb börtön vannak mint amikor kihajtották őket legelni. Szinte felbecsülhetetlen, hogy mit vesztek a gazdák az állatok romlása következtében. A szarvasmarhák is nagyon szédelegnek a gulyákban, nyálják

nagy keservesen a földet, hogy besodorjanak némi száraz fűszálat.

A Hortobágy ilyen módon nem hasznos pusztaság, hanem mégis csak tenni kellene a jobb hasznosítás körül.

A pusztá népének nagy öröme volt kedden este, mert sötét, nehézfellegek száguldoztak a pusztá felé és hirtelen lehűlt a levegő. A hőség nappal pedig igen nagy volt, mert a hőmérő 51 fokot mutatott a napon s árnyékban is 35 fokot.

Mindenki várta az esőt. Félletemes villámcsapások hasították az eget s orkánserűvé fokozódott a szél a pusztán. Az öreg pásztorok figyelve a szél rohamát, lemondták a jótékony esőről, melyet pedig bizonyosra vettek azok a svájci vendégek is, akik a csárda évszázados vastag falai között meghúzódva, borzongva figyelték a vihar tombolását.

A pusztá forró levegőrétegére zúduló hideg levegő olyan kavarr

gást csinált, hogy a csárda közelében levő gazdaság földjéről felkaptá a keresztetekbe rakott búzát és szétdobálta, mintha csak játszadozni lett volna kedve. A félelmetes dörgések és villámlásoktól kísért felhőtömeg átrohant a pusztá felett, igazán lett az öreg pásztoroknak: csapkodó esőt kaptak csak, nem kiadós, jótékony esőt, mely megáztatta volna a kiszáradt földet.

A hideg szeles orkán után csendes, de kitartó szél sepegte a pusztát és másnap ráköszöntöt tüz sugarával újabb a nap, fel szárította maradécsöppjeit is a pusztá felett, igazán lett az öreg pásztoroknak: csapkodó esőt kaptak csak, nem kiadós, jótékony esőt, mely megáztatta volna a kiszáradt földet.

Felvidéki séta

Az Alföld peremén zakatol velünk a vonat. Baloldalon még az Alföld végtelen rónái csendes, szelid nyugalma honol méltóságtelejesen, jobb oldalon azonban hegyek körvonalaibontakoznak ki változatos szépségükkel. Kedves, szelid városba érkezünk s amit lassan, nyugóve megáll a vonat, felhangzik a kalauz kiáltása: *Munkács*. Ezredéves történelmünk által megszentelt falak közé érkezünk. Az emlékezés illuziója meglevevinit a város és a vár történetének azt a korát, ami Zrínyi Ilona nevéhez fűződik, mert általában a köztudatban ennek a városnak jelentősége a Zrínyi és Rákóczi névvel kezdődik, pedig valójában Munkács jelentőségének majdnem a végét jelentik ezek a nevek. Ki gondol ma már Béla király névtelen jegyzőjének egykori feljegyzésére, amint így ír: „Akkor a hét fejedelmi személynék a Havas erdőn átkelve megindulának Pannónia földjére s miután odaérkezének, azon helyet, melyet legelsőben elfoglaltak, *Munkács*-nak nevezték. Történelmi hagyományunk tehát a legelső magyar telepnek Munkácsot jelöli meg. Szintiszta magyar hely volt hajdan ez a város. Mi történt tehát, hogy az 1910-es népszámlálás magyar, német, rutén lakosságot könyvel statisztikába?”

Ma már a régi mult dicső korát a teljes épségben lévő vár, a kis emléktáblával megjelölt Rákóczi-kastély őrzi. A történelmi kor egyéb emlékeit megörölte az idő. Eltűntek a multra emlékeztető épületek s helyükre modern palotásort emelt a cseh impérium bőkezűsége. A szépen fejlődő város lendületet kereskedelm, virágzó gyárparcá cselevení életet biztosít s ma egy nagyforgalmú göcönt képét nyújtja Munkács. Számunkra azonban Anonymus feljegyzése az irányt szabó s ez azt jelenti, hogy mi mindenkör az első magyar városok közé fogjuk számítani Munkácsot.

A magyar sorstragédiának érdekes változatát mutatja a város történelme. A fatárjárás után Csák Máté hatalmának kétféle védőpajzsa Munkács. Később a királyi kézre került várat Zsigmond király Koriatovics Tódor orosz hercegnek adományozza, aki a várhoz tartozó

birokat oroszokkal népesíti be. A XV. század elején tehát meg történik a város és vidéknek lakosságkeverése, aminek igazi értelmét Trianon realizálta a magyarság rovására. A vár igazi jelentősége a XVI. században kezdődik. A mohácsi veszt utáni birtoklásért az ellenkirályok és az erdélyi fejedelmek hatalmas küzdelmet folytatnak s e küzdelem a további keverés és lehetőségét jelentik a vidék és város szempontjából.

A vár későbbi urai Bathory István, Mágócsi Gáspár, Rákóczi Zsigmond, Boorskay István, Eszterházy Miklós, Rákóczi György, I. Rákóczi Ferenc, Bathory Zsófia, Zrínyi Ilona, majd II. Rákóczi Ferenc. A kuruc szabadságharc mozgalom letörése után III. Károly király Schönborn Buchheim Frigyes Károly balmbergi érseknek adományozta s ennek révén került a Schönborn-család birtokába, akik mindmáig megtartották azt.

Ma már a régi mult dicső korát a teljes épségben lévő vár, a kis emléktáblával megjelölt Rákóczi-kastély őrzi. A történelmi kor egyéb emlékeit megörölte az idő. Eltűntek a multra emlékeztető épületek s helyükre modern palotásort emelt a cseh impérium bőkezűsége. A szépen fejlődő város lendületet kereskedelm, virágzó gyárparcá cselevení életet biztosít s ma egy nagyforgalmú göcönt képét nyújtja Munkács. Számunkra azonban Anonymus feljegyzése az irányt szabó s ez azt jelenti, hogy mi mindenkör az első magyar városok közé fogjuk számítani Munkácsot.

A világsajtó szenvedélyes tiltakozása az örök város elleni légitámadások miatt

Róma július 22. (Stefani): Mint a Messengero jelenti, július 19-én a Róma ellen intézett lefolyt légitámadás során az ellenséges gépek egyrésze Clamplno városka templomát is szétrombolta.

Tokió, július 22. (Stefani): Hori, a japán kormány tájékoztató irodájának szóvivője Róma bombázásával kapcsolatban kijelentette, hogy az örök város ellen intézett légitámadás kétségbe esett módszert jelent. A bombázás megbecsülhetetlen értékű emlékekben tett kárt, amelyek távol esnek minden katonai célponttól. Természetes dolog, hogy a műemlékek pusztulását nemcsak háromszáz millió katolikuság siratja, hanem mindazok, akik a civilizációt és a kultúrát becsben tartják.

Buenos Aires, július 22. (Stefani): Róma bombázása fájdalommas benyomást tett Argentína közvéleményére. Csaknem minden lap erőteljesen tiltakozik a szentségtörő támadás ellen, utalva arra, hogy az angol és észak-amerikai kormány részéről a szentsékeknek tett ígéretet nem váltották le.

Róma, július 22. (Stefani): El Tayeb Nasser dr. az egyiptomiak európai szervezetének elnöke szerdán este rádióbeszédében szenvedélyesen tiltakozott az angol-szász repülőgépeknek a katolikus zsinus s a keresztény műveltség központját támadó légitámadás ellen.

Róma, július 22. (MTI): Az olasz lapok nevelésügyi oszobaságnak minősítik azt az angolszász állítást, hogy Olaszország több városában antifascista tüntetések voltak.

Vígyszínház mozgó

MA UTOLJARA! Szeleczky Zita egyik leghangulatosabb filmje:

Bercsényi huszarak

Szilassy, Csontos, Maklár, Vaszary, Mihályffy a többi főszereplő. Előadások: 1/25, 1/27, 1/29-kor.

A világsajtó szenvedélyes tiltakozása az örök város elleni légitámadások miatt

Róma július 22. (Stefani): Mint a Messengero jelenti, július 19-én a Róma ellen intézett lefolyt légitámadás során az ellenséges gépek egyrésze Clamplno városka templomát is szétrombolta.

Tokió, július 22. (Stefani): Hori, a japán kormány tájékoztató irodájának szóvivője Róma bombázásával kapcsolatban kijelentette, hogy az örök város ellen intézett légitámadás kétségbe esett módszert jelent. A bombázás megbecsülhetetlen értékű emlékekben tett kárt, amelyek távol esnek minden katonai célponttól. Természetes dolog, hogy a műemlékek pusztulását nemcsak háromszáz millió katolikuság siratja, hanem mindazok, akik a civilizációt és a kultúrát becsben tartják.

Buenos Aires, július 22. (Stefani): Róma bombázása fájdalommas benyomást tett Argentína közvéleményére. Csaknem minden lap erőteljesen tiltakozik a szentségtörő támadás ellen, utalva arra, hogy az angol és észak-amerikai kormány részéről a szentsékeknek tett ígéretet nem váltották le.

Róma, július 22. (Stefani): El Tayeb Nasser dr. az egyiptomiak európai szervezetének elnöke szerdán este rádióbeszédében szenvedélyesen tiltakozott az angol-szász repülőgépeknek a katolikus zsinus s a keresztény műveltség központját támadó légitámadás ellen.

Róma, július 22. (MTI): Az olasz lapok nevelésügyi oszobaságnak minősítik azt az angolszász állítást, hogy Olaszország több városában antifascista tüntetések voltak.

Hungária Filmszínház

MA UTOLJARA! **GYILKOS VADON**

Főszereplői:

A Jary-expedíció tagjai. Előadások: fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Nem Titok többé

Miért van oly frenetikus nagy sikere a TIP-TOP-1943.

Revütársulatnak!

azt az alábbi egységény, a többszázból beérkezett „Nyílt pályázat”-ban résztvevő levelek is igazolják.

1. Pár nap alatt meghódította Debrecen város Közönségét a Tip-Top Revütársulat művészi előadása, mert visszavarázsolta hallgatóinak a régi békevilág derűs hangulatát.

Sztanó Sándor, Debrecen, Vágóhid-u. 7.

2. Érdekes, művészi élmény. Tele szépséggel, vízámsággal, káprázattal. Az élet nehéz gondjaival küzdő embereknek felüdülést, színt, néhány órára teljes kikapcsolódást jelent.

Balázs Éva, Debrecen, 2-s hv. huszárezred 13.

3. Mert minden egyes száma oly kifogástalan, hogy a közönség maga csinálja a látottak után a propagandát a Tip-Top-társulatnak.

Debrecen, 1943 júl. 24. További teljes sikert kívánva maradtam teljes tisztelettel:

Szabó Tibor, Károly Ferenc J. út 10.

N. B. Ma, péntek este fogjuk a Nyílt pályázat eredményét kihirdetni. Az Igazgatóság.

Apolló filmszínház

Előadások ma: 1/25, 1/27 és 1/29 órakor.

Kelemen Éva, V. Gózmány, Vaszary, Somogyi Nusi, Pethes S., Halassy Mariska és Halmay.

A legkedvesebb magyar vígjátékban, a „TILOS A SZERELEM”

Naponta friss teavaj, felvidéki juhturó, körített liptói, sajtok...

Gyűrhetetlen mintás műselyem anyagok 1.38 P-ért 80 fillér egy pár csirke, 5 fill. a tojás, 6 fill. 1 db tök

Igy volt — így lesz

Általános emberi tulajdonság az elégedetlenség. A jelen helyzet soha nem olyan szép, mint az évekket ezelőtti volt, amely már csak az emlékekben él. Ha összekérül két ember, pár perc múlva panaszkodni kezdenek, majd vágyakozva megjegyzik: Hej, nem így volt a boldog békeidőben!

Vessünk hát egy pillantást a múltba, idézzük fel a hat évvel ezelőtti események kis mozaikdarabkáit. Nem politikáról, nem szociális problémákról lesz szó, csak egyszerű kis apróhirdetésekről, melyek mégis sok érdekes dolgot világítanak rá. A forrás, melyből mindezek előbukkantak: lapunk 1937-es évfolyama. Íme:

„Szentanna-pusztai teavaj, felvidéki juhturó, körített liptói, sajtok, szardíniák naponta frissen Esterházinál, Piac-utca 30.” (Talán nem is egészen a szervezetre ez a naponta megismétlődő bö zsiradékot tartalmazó tápanyag!)

Más: „Sikerült előnyös bevásárlásainkkal sima faháncs minden színben 0.60, mima száda 0.68, sbottis műselyem tafette 1.38, gyűrhetetlen műselyem mintás anyagok 1.38, sima műselyem crepe de chine 1.65, 90 cm széles mintás műselyem emprimet 2.40 P-ös árakon biztosítanunk. Maradékok dús választékban. Benyáts-áruház.” (Hátha valakiben felcsillan a gondolat: csak maradt ezekből a remek anyagokból!)

Más: „Megérkezett a vizálló, selyemfényű ballon-raglán 31.60 P. 5% fizetési engedmény. Grünfeld Adolf és Társa.” (Ma nem is igen tartanának igényt az ötszázalékos engedményre!)

Más: „Kerékpárt, gumit, alkatrészt, legjobbat, legolcsóbban, leghosszabb részletről Sol-tészánál, Kálvin-tér 2.” (A leghosszabb részletről szívesen le is mondanánk!)

Más: „Nézz meg kirakatainkat! Válasszon az üzletben! feltétlenül talál olyat, ami arcához megfelel. Sima és gyűrött imprimé selymek, mosó árúk, női és férfi szövetek csodás változatait találja raktáron: Kontsek Kornél divatházában.” (Lényeg az, hogy el ne felejtjük: csakis arcunkhoz megfelelő anyagot szabad vásárolnunk!)

Más: „Vásároljon közvetlen a gyárból gyapjúszövetet. Teljes garancia! Trunkhahn-szövet tartós. Gyártalep: Budapest, Lenke-út 117.” (Miért is a szegény kereskedő zaklatjuk!)

Más: „Amerikai Greenoil speciális motor-, autó- és traktorolaj. Nincs hönfutás, nincs kokszképződés, jól tömit és nem kormoz, nem ragadnak bele a hengergyűrűk, az autó és traktor üzeme olcsó és gazdaságos. Vezérképviselet: Gombosi Zoltán, Déli sor 4. b” (Ajánljuk a boldog autótulajdonosok figyelmébe!)

Más: „Lenváson női kosztüm, lenváson férfi öltöny egyszára: 24.50 P. Magyar Ruháipar, Bikaszálló-épület.” (Aktuális, hiszen még kánikulában is hívősek az esték!)

Más: „Nyaraljunk a balatonfellei Magyar Tenger penzióban vagy Balatonszántódón a gyönyörű Mavosz üdülőben. Mindenütt teljes komfort. Teljes pensió júniustól 5.— P-től főidényben 6.50-tól.” (Nyaralásra indulók részére megszívlelendő!)

Más: „Tüneményes vékony

nyári ing P 8.80. a nyolc divatszínben Lord úridivatnál, Piac-utca 42.” (Az sem nagy baj, ha a divatszínek száma azóta redukálódott. Lényeg az ár!)

Más: „Hezolithe Rapid arépoló, gyorsborotvakrém, 1 perces tökéletes borotválkozás víz, szappan és ecset nélkül. — Próbadozoz 24 fillér.” (Nem lesz többé gondja a siető férfiaknak!)

Más: „Töltse a szombat estét Hajdúszoboszlón! Indulás luxusautobuszokon délután 5 órákor, visszaindulás éjjel 12 órákor. Menettérti jegy ára 2 P, kedvezményes fűrdőjeggyel 2.50.” (A legjobb reklám Hajdúszoboszlónak! S kit ne vonzanának a luxusautobuszok?!)

Más: „Luxus kivitelű, olcsó, 4 és 6 személyes bérautók megrendelhetők bármikor, bárhova, külföldre is. Opel, Ballila, Buick, stb. Telefon 24-28.” — (Talán a Buick-nál maradjunk.)

Most szenteljünk még egy pillanatot a piaci áraknak!

Előbaromfi árak: Pulyka kg 0.80—1.00, liba s. drb 3.20—4.50, liba k. kg 1.30—1.40, kacsa s. drb 1.20—1.80, kacsa k. kg 1.10—1.20, kappan és csirke kilója 0.80—1.00, tyúk párja 3.60—4.20, jérce párja 2.80—3.30, csirke párja 0.80—2.60, tojás drb 0.05—0.06, tojás kilója 1.00—1.10 P.

Gyümölcspiaci árak: Alma kilója 0.26—0.34, körte kilója 0.46—0.55, szilva kilója 0.20—0.36, szőlő kilója 0.32—0.40, őszibarack kilója 0.50—0.76, kajszibarack kilója 0.44—0.50, málna kilója 0.30—0.40, görög-dinnye kilója 0.06—0.08, sárgadinnye kilója 0.08—0.12, citrom darabja 0.08—0.12 P.

Konyhakerti vetemények árai: Rózsaburgonya kilója: 0.08—0.10, fejeskáposzta 0.16—0.30, kelkáposzta 0.06—0.10, tök drb 0.06—0.10, zöldbab kilója 0.08—0.10, uborka 100 drb 0.25—0.80, spenót és sóska 0.02—0.05, gomba kg 1.00—1.50, paradicsom kg 0.10—0.14, paprika 100 drb 0.60—1.30, zöld tengeri 0.03—0.04 P.

Amint látjuk, hat évvel ezelőtt nem igen volt helye a drágaság miatti panaszoknak. — S mégis szükség volt a hirdetésekre, a reklámra, az árakat nem kapkodták széjjel. No, persze, de a háború!... Az igaz, hogy a háború megváltoztatta a kereskedések, üzemek, s a piac arculatát is, felvitte az árakat, de nem szabad engednünk, hogy az ilyesmi letörje a kedélyünket.

S ki tudja, ha valamelyik külföldi ország fia elolvassa mostanában megjelenő hirdete-seinket és végigjárna délelő-tönként a Rákóczi- és Csapó-utca dúsan megrakott asztalait, nem sóhajtana-e fel némi irigykedéssel:

— Boldog Magyarország!...

— Újabb földrendést jeleztek Anatólia északi részéből. A rengés két másodpercig tartott s három perc múlva ismétlődött. A földren-gés tetemes anyagi kárt okozott.

DEBRECZEN 5 OLDAL 1943 VII. 23

Távházasságot kötöttek tegnap

Tegnap délelőtt 10 órákor az állami anyakönyvi hivatalban egy újabb távházasságkötés történt. Ezúttal is debreceni leány esküdött örök hűséget a harc-téren hazafiass köteleességét telje-sítő vőlegénynek. A menyasz-szony Kalmár Irén, aki a Budai Ézsaiás utca 16. szám alatt lakik vőlegénye Galambosi Péter, aki a légi hadsereg kötelékében harcol.

A vőlegény részéről Galambosi Árpád, a menyasszony részéről Tóth Miklós voltak a tanúk.

Az esketési szertartást dr. Deák Sándor h.-anyakönyvvizsgáló vé-gesztelte, aki szép beszédet intézett a fiatal asszonyhoz Hangoztatta hogy sem a nagy távolság, sem a bizonytalan

jövő nem tudja az igazi szere-tetet és szerelem erejét megtörni és a hűséges kitartásnak mindig elkövetkezik a jutalma: boldog-ság.

Kifosztottak a déli záróra alatt egy piacutcai üzletet

Vakmerő betörés történt csüt-törtökön délben Gombosi Zoltán, Ferenc József ut 81. szám alatti rádió- és kerékpár szaküzletében. A déli záróra alatt ismeretlen tettes alkulccsal felnyitotta az üzlet hátsó ajtaját s a kasszát feltörve a napi jövedelmet, mint egy 250 pengőt ellopott. A lopás elköve-tése után a hátsó ajtón eltávozott.

A rendőrségi nyomozás megin-dult a tettes kézrekerítésére. Azt már eddig is sikerült megállapítani, hogy a lopást minden bi-zonytal a helyzettel ismerős egyén követhette el aki kívárta míg mindenki távozik az üzletből s csak azután hajtotta végre me-rész tettét.

Izgalmas hajsza után elfogták egy tolvajt a zsigibón

Szerdán délelőtt a debreceni zsigibó vásárló és áruló közön-sége hangos kiabálásokra lett figyelmes.

— Tolvaj! Tolvaj! fogják meg kiáltotta egy nő hang, s ugyan-akkor az egyik árusító asszony el kezdt szaladni egy másik asz-szony után, aki a köztetető felé akart menekülni. Az üldözésben hamarosan a zsigibó majd egész közönsége részt vett s sikerült is nemsokára elfogni a kétségbees-tet menekülő asszonyt. Rendőrt hívtak s ekkor derült ki, hogy a tolvaj nő vásárlás ürügye alatt odaferközött az egyik árushoz, s nézegetni kezdte holmijait, majd egy paplanlepedőt el akart dugni.

A tolvaj asszonyt bekisérték a rendőrségre, ahol kihallgatásakor kiderült, hogy Nagy Gáborné s. Zöldi Eszternek hívják és Hajdú-hadházon lakik. A tolvaj nőt a rendőrség őrizetbe vette.

Törökországban a gabona szabad-forgalom tárgya

Ankara-i hír szerint a török ke-reskedelmi miniszter rendelete alapján a kormányvásárlások után fennmaradó gabonamennyiség Tö-rökországban szabad forgalom tár-gya.

Budapest 1600 km távolságból földrendést jeleztek

Budapest, július 22. Az Országos Földrendésvizsgáló Intézet készü-lékei július 22-én 9 óra 11 perc 41 másodperckor 1600 km. távolság-ból földrendést jeleztek. A föld-mozgás Budapesten 25 percig tar-tott. A műszer legnagyobb kitérése 8 mm. volt.

Fiú- és leánykaruhák
6 éves korig nagy választékban.
BABA KELENGYE
női tehernemű és harisnya
Gál Istvánnál Szent Anna-u. 13.
(Antalfy könyvkereskedés mellett.)

Nyári egyveleg

Írta: ZAGON ISTVAN

1. LELKI FINOMSÁG

Elnéztem ezt a pillangót a nap-on.

Es — mint affele irodalommal foglalkozó, aránylag értekeny lelkületű emberben — csak úgy rajzolat, bennem azok a gondolatok, amik részint olvasma-nyaim alapján, részint önálló termelésemmel gyünant jönödnak ennek a csillogó szárnyu, izga-lomtól remegő potrohu, játékos, szemet-szívet gyönyörködtető kis istenteremtésének karcu teste köré.

Japán vízfestmények jutnak az eszembe. Egy kínai vers a lepkekről, mely úgy lebegi körül a virágról, mint a vőlegény sze-reelmes vágyi a menyasszonyt. Az ambrózia jut eszembe, meg a nektár, istenek ételle és itala, mely eltempult emberi érzések számára epp olyan megközelít-hetetlen íz és illatu, mint az a virágpár és kristálytisza har-mat, amit ez a pillangó szed most össze a begóniak finom-lila és alig-rózsaszín kelyheiből, olyan szemernyi adagokban, hogy azok emberi eszközökkel szinte lemerhetetlenek.

Es mi jut eszembe még?

Az, hogy: Elelt!

Egy pillangó élete, amely nek-em csak egy nap, egy hét, vagy csak egy pár óra, de neki, a pil-langónak, örökéletlenség és epp olyan élet, mint az enyém, tele örömmel, bánattal, gyönyörrel, fájdalommal es...

Ebben a pillanatban megcsip egy szunyog.

Akkorát szólok oda, hogy csak úgy ropog. A szunyognak vége. Pedig az ő élete is epp olyan élet, akar a lepkeé, vagy az enyém.

De se én nem csipek, se a lepke.

Es ha a lepke csipne, akkor — lelki finomság ide, vagy oda — neki is odaszólok. Adjatok egy kis szalmikot, mert ahol ez a bestia belemharapott, máris akkora hólyag van, mint a je-jem. — hogy a tűz égesse meg!

2. ELEMÉR NEM IR

Elemér jognhaltató és nem ir. Mariska leledig gimnazista és nagyon szomorú.

Ma délelőtt érkezett egy leve-lezőlap. Pépes. Ahol nincs kép, ott a következő szöveg áll. Ele-mér tollából: Kedves Mariska! Itt nyaralok Szovatán. Sokat te-niszresem, kitűnő a lérszág. Feri és Józsi holnap érkeznek. Éri-zsinek mandulagyulladásra volt, de már elmúlt. A kereszttel meg-jelölt hely ebben a gyönyörű szállodában a szobám ablaka. Kezél csokolja Elemér. Korcz Ede. Fehér Emilné. Jolan. Ezek az: utóbbiak csak olyan aláírá-sok. Mariska azt se tudja, hogy kicsodák? De Mariska elolvassa ezt a képeslapot ötször egymás-után és kiraggyog az arca. Bol-dog.

Most kérdem tisztelettel: miért boldog és mitől?

Mi olyat írt ez az Elemér, ami egy Mariska sötét, keserű világ-lájdalmát ragyogó, tancos-dalos tombolássá tudhatta áthangol-ni?

Lehet, hogy ez a lap tilkos irással íródott, vagy hátulról visszafelé olvasandó, esetleg lö-ugrás szerint?

Vagy mi? Vagy hogy? Nem értem én ezt az egészet, hisz ha-na — nem értem.

3. REND

Es is olyan dolog, hogy egy-sz-más nyáron, mint télen.

Van az előszobájában három nagy kámpósszög. Mármost nem otthon, a lakásunkban, hanem itt, ebben a villában. Es ezen a három szögön különböző min-denféleknak. Az egyik szögön egy esőkabát, a másikon egy zacskó száritott gomba, a harmadikon egy legpuska, egy kalap, két esernyő és ez alatt az egész gyűjtemény alatt van a falnak támasztva egy birikli és két teniszrakett.

A kútban, a vödörben, egy li-ter tej áll, két sárgadinnye és a vödör mellett, egy hosszú spár-gán lóg egy pár tisztított csirke.

Az éjjeliszekrény-fiókomban pénzárca, cipőperli, a pesti la-

kásom kulcsa, egy doboz aszpi-rin, egy kis maradék gyertya-darab, egy villanylámpa és a »Kegyetlen ostor« című detek-tívregény, két kötetben.

Az ágyamon alatt két utazókof-fer, az ágyamon egy csomó tis-ta jelernemű, amit most hoztak haza mosásból és még nagyon nyirkos, száradni kell neki. Es hogy az ágyamon szárad, a olyan magától értelődő és olyan természetes!

Es a nagyobbik fiam az mondja:

— Ma nem lehet fürdeni, mert esik. Mit gondolsz: délutánra kide-rül, vagy inkább megmosd-jak?

Es ez is olyan természetes...

4. FIZIKA

Valaha, a középiskolában, azt tanultam, hogy a meleg a tár-gyak ténylegét kiterjeszti.

Es lehet, hogy ez így is van. De be kell vallanom, hogy ennek az elméleti megállapításnak gyu-korlati igazságát az utóbbi he-tek rekkenő hőségében vajmi ke-veset tapasztaltam fülledt szob-rosunk területén.

Mert vegyük például a villa-most. Ami tárgy, ugyebár? Es ha kiterjed, akkor nemcsak ki-vül terjed, hanem belül is. Es most kérdem: vajjon akad-e ez év júliusában csak egyetlen vil-lamosutas is, aki — mondjuk — a Margit-híd pesti hídjá és a Rákóczi-ut között így kiáltott volna fel a hatos villamoson:

— Nini, ez a kocsi úgy nyáron mennyivel bővebb, mint télen! Ellenkezőleg! Az utasok tan-nyoma többsége azon sopánko-dik, hogy kevés a ferőhely, a perronok zsúfoltak, az úlpadok szorongasig tömődtek, a lépcső-kön pedig úgy lóg az emberiség, mintha a meleg felforraltta volna a vilámost és az utasok egy része kijutott volna a BSZKRT belsejébe, mint a juzekból a tej.

Szóval, nemhogy bővebbnek éreznék az emberek a kocsit, ha-nem szűkebbnek érzik. Es szű-kebbnek érzik a galterjukat, a cipőjüket, a kalapjukat, a padok-at a sétatereken és a terraszo-kat a kavéházak előtt.

Aminek csak egy magyará-sa ta lehet. Az, hogy a meleg az embereket még jobban kiter-jeszti, mint a tárgyakat. Ezért érződik minden olyan tárgy, amelynek belsejében ember van — szűkebbnek.

De ez is csak elmélet. Mert epp itt áll, velem egy villamoson, két ember. Az egyik a jobbtabamon, a másik a balon. Es beszélget-nék. Azt mondják egymásnak, hogy:

— Ti hova jartok?

— Mi sehova.

— Na, mi se. Keves a pen-s, barátom. Mindenki összehűzö-dik.

Összehűzödik, — azt mondja. Pedig én azt hittem: kiterjed. Na már most ismerje ki magát az ember!

5. SZERELMI BANAI

Két fiatalember áldogal egy hirdetőszlop előtt.

Az egyik nagyon magyaros.

Azt mondja:

— Felhívom tegnap telefonon. Olyan kedves, hogy majd elol-vad. Így Feri, úgy Feri, mit est-nélünk este, Ferikém, hova me-gyünk? Mondom: akar Budara, Gízike? Azt mondja: jó. Ebbe, meg abba a vendéglőbe? Igen. Még a menüt is megbeszéljük, barátom. Es hogy ő hoz kenyér-jeggyel, mert az enyém már el-fogyott.

— Es?

— Úgy volt, hogy negyed tíz-kor találkoztunk. Fél tíz, három-negyed tíz, féltszenegy — se szó, se hang. Telefonosok a szálloda-ba, ahol lakik. Nincs otthon. Hova ment? Nem tudják. Ma reg-gel megint odaszólok. Elutazott. Hova? Nem mondta meg. Nem hagyott üzenetet? Senkinek. Es most se híre, se hamva, kérlek. Hült helye! Mit szólsz?

— Szerintem, boldog ember vagy, öregem.

— Mi?

— Boldog ember! Tudsz eb-ben a pokoli melegben egy hült helyet.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata július 17-én reggel 8 órától, július 24-én reggel 8 óráig: „Mégváltó” Plac u. 18. telefon 14-69. sz. — „Muraközy” Plac u. 72. telefon 30-35. — „Bocs-kay” Cegléd u. 22. telefon: 29-14 — „Csokonay” Mester u. 43. sz. telefon: 10-15. — „Árpád fejedelem” Csapóker. Já-nossy u. 44. szám.

Tessék megnézni a fogamat...

Öreg, nyolcvanasztendős nénike állított be a fogorvoshoz. — Tessék megnézni a fogamat doktor úr kérem — motyogta, itt jobbra, fent, a harmadik lyukas.

A fogorvos megnézte és megállapította, hogy jobbra fent a harmadik tényleg lyukas. Nem volt nagy a lyuk, a fog még majdnem teljesen ép, de egy kis lyuk volt rajta. Elővette a fűrőt, néhány percig fúrta, aztán valami rosszagú folyadékba mártott vattát tett bele és másnapra felrendelte a nénikét.

Két hétfő kezele a fogat, aztán betömte. A néni kezfizette a honoráriumot és ebben a percben a másik szobában csilingelni kezdett a telefon. A fogorvos átment a másik szobába és miközben telefonoz, a félig nyitott ajton keresztül látja, hogy a nénike lopva kiveszi a szájából az egész felső fogsort, megelégedetten szemügyre veszi a kifundón sikerült tömést, aztán a fogsort gyorsan visszateszi a szájába.

A fogorvos letette a kagylót, odaszaladt hozzá és kétségbeesve csapta össze a kezét.

— De, asszonyom, hiszen önök műfogai vannak! Miért nem mondta meg ezt nekem mindjárt?

— Tetszik tudni — motyogta a néni ke elfurulya, — az ember szegyenli az ilyesmit.

Peng a kasza

Peng a kasza, a kis pacsirta oda fenn dalol, halad a munka s izzad a homlok itt alól.

De szerétnék mindhez elérni a nap közepén, az aratóknak kezébe nyomni egy korsó sört a dél hevéen.

Vékony Antal

— Dr Bánáss László prépost-plébános ezen a héten Szombathelyen liturgikus kölkigyakorlatot tart a szombathelyi katolikus intelligencia részére. Szombaton érkezik vissza Debrecembe és vasárnap ő mondja a Szent Anna-napi szentmisét.

— A Szent Anna plébániatemplomban hétfőn lesz a Szent Anna névnapjü búcsúünnep és előkészítü háromnapos ájtatosság tartanak. Estéknékt félhét órakor litánia. Vasárnap fél 10 órakor ünnepi szentmise. Hétfőn 9 órakor a piaristák mondanak szentmisét.

— Gróf Zichy Miklós az éjszaka Margit-hídon egy hölgygel beszélgetett a gyalogjáró mellett. Szitányi Rudolf ügyvéd autójával nem tudott elhaladni, felszólította a beszélgetőket, tegyék szabaddá az utat. Válaszul gróf Zichy akatáskájával fejbeütötte az ügyvédet. A táskában levő tejelesüveg eltört és tartalma végigfolyt az ügyvéd ruháján. Az ügyvéd bíróság előtt lesz folytatása.

— Argentína valamennyi templomban megemlékeztek Róma bombázásáról. Mise közben valamennyi templomban felolvasták a bombázásról kiadott biborosi nyilatkozatot.

Mi történt ezélt 25 és 15 évvel

1918 július 25. A nyugati arcvonalon a franciák és angolok nagy támadást kezdtek. A támadás egy darabig sikerrel kecsegtetően haladt előre azonban a német védelem hamar összeszedte magát és megállította az előnyomulást.

Bécsben az országos dalostünnepekkel kapcsolatosan nagy tüntetés zajlott le. Egymillió ember tüntetett Bécs utcáin Németország s Ausztria egyesítése mellett. A tüntetések békésen folytatók le, összetűzésre sehol sem került sor. A francia sajtó természetesen foglalkozik az esettel s „Európa békéje elleni merényletnek” nevezi a bécsi tüntetést.

Semleges hírforrások közlik annak a nagy párisi tanácskozásnak az eredményét, amelyet az entente hatalmak a béke lehetőségeinek megbeszélésére tartottak. A hírek szerint a tanácskozás 4 pontot állapított meg, melynek elfogadása árán az entente hajlandó Németországgal tárgyalni. A négy pont a következő: 1. Belgium feltétel nélküli átadása. 2. Elzász-Lotharingia átengedése Franciaországnak. 3. Trieszt és Trentino átengedése Olaszországnak, végül 4. Németország lemond az összes gyarmatairól. Hozzáteszik a semleges lapok ehhez a hírhöz, hogy ezeknek a feltételeknek elfogadása esetén az entente eltekint Ausztria-Magyarország feldarabolásától. A központi hatalmak az egész hírt komolytalanannak minősítik.

1928 július 23. Ezen a napon indították útba Budapestról az amszterdami olimpiászön résztvevő magyar válogatott csapatot. A csapatot a pályaudvaron ünneppélyesen búcsúztatták. A búcsúztatáson az előkelőségek élén megjelent Klébelsberg Kunó kultusz-miniszter is, aki beszédet intézett az induló csapathoz. „Mutassátok meg a világ népeinek — mondotta, hogy nemcsak acélos buzát terem a magyar föld, de acélizmu férfiakat is”.

— Szabadon bocsátanak minden politikai foglyot Észak-Afrikában. A szabadonbocsátások július 23-án történtek meg.

— Megölte a megbokrosodott tehén Knüll Pál 70 éves hajcsárt. Knüll egy kötélén vezette a tehenet. Útközben az állat valamitől megijedt, szaladni kezdett és 150 méteren maga után vonszolta az öreg embert. Mire rátaláltak halott volt.

— Huszonegy finn sebesült katonatiszt érkezett Budapestre erdélyi földbirtokosok meghívására. A sebesült finn tisztek két hónapot töltenek Magyarországon.

— Tozso japán miniszterelnök e tisztségének átvétele óta most első ízben számolt be a titkos államtanács ülésén az általános katonai és külpolitikai kérdésekről.

— Spanyolországban minden 20.000 lakoson felüli községben légvédelmi óvóhelyeket építenek.

— Vitéz Aba Zoltán bajai városi tanácsos ismeretlen okból nikotinoldattal megmérgezte magát és meghalt.

— Pavelics államvezető a legfelsőbb usztasa tanácsba négy új tagot nevezett ki.

— Újrasorozták a horvát tartalékos tiszteket, akiket jügoszláv időkben alkalmatlannak nyilvánítottak, vagy csak irodai szolgálatra lettek alkalmasak. A jelentkezési kötelezettség az 1892. évfolyamtól kezdődik.

— Lemondott a libanoni kormány. A lemondást állítólag az a körülmény idézte elő, hogy a lakosság körében nyugtalanság volt észlelhető az esedékes képviselőválasztások elhalasztása miatt. Jean Hellen degaulleista főbiztos most ideiglenes kormányt nevezett ki Tarrad vezetésével.

— Kutyatejjel akar gumit gyártani Jankó Lajos szegedi cipész-mester. Evtizedek óta folytat kísérleteket, hogy hazai növényekből állíthasson elő gumikat, eddig tízezer pengőt költött találmányára. Egyelőre még több vagon kutyatej és más dudva kellene néhány kiló gumit előállításához.

A közönség szava

Kérelem a lakutalás rendjével kapcsolatban

Igen tisztelt Szerkesztő Úr! Nem tudom, ismerik-e az új rendszert, mellyel a városaházán a fát kiutalják. Nagyon sokan kapnak fát a Bánkról, a Paczról s talán más távoli erdőrezsről is. Nem hinném, hogy a helyet illetőleg van-e valami rendszer az utalványok kiállítására körül. Ha nincs, akkor azt lennék bátor ajánlani az erdészeti ügyosztálynak — és ezt sokak nevében kéni is —, hogy azoknak a faigénylőknek, akiknek nincs saját szekere és lova, hadd kapja meg innen az Epreskertből a fát. Nagyon megdrágítja az amúgy is már 120 pengő fölé ugrott ölenkénti faárát a szállítási költség. Ha valamikor, most indokolt az szociális szempontok figyelembevétele és a fixfizetésből élők támogatása ilyesmivel, hogy ne velük fizetessék meg a fuvar-költséget.

Az a meggyőződésünk, hogy egy kis jóakarattal a Polgármester úr ezt meg tudja csinálni, illetve adhat ki ilyen utasítást az erdészeti osztálynak. — Levelem közlését köszönöm.

Magántisztviselő.
—oo00—

Tisztelt Szerkesztőség!

Az utazó közönség nevében szeretném szövé tenni azt a lehetetlen állapotot, amit a Havan-utcai villamos vonalon teremtettek. Volt az utca első harmadában egy jó megállóhely, azt beszűntették, pedig ide a Bethlen, József kir. herceg és környékbeli utcákról jöttek össze a felszállni akaró utasok. Ezzel szemben a Hatvan-utca elején meghagyták a befelé jövő villamosok számára a megállót. Pedig innen félperenyire van a végállomás. — Sokkal célszerű lenne, ha ezt a Hatvan-utca elején levő megállót szüntetnék meg és helyette hagynák a régít, mely az első utcakereszteződés sarkán volt.

(Egy olvasó.)

— Szabadságot kapott 8000 francia hadifogoly, akiket Hitler legutóbbi rendelete szabad munkásokká nyilvánított. A francia foglyok július 25-től augusztus 5-ig tíznapos szabadságot töltenek Franciaországban.

— Szicília területén az angol-szász katonai hatóságok a fontsterling és a lira átszámítási kulcsát 1:400 arányban állapították meg.

— Nagymennyiségű élelmiszert bocsát a görög vöröskereszt rendelkezésre a török vörös félhold. Az élelmiszert egy svéd gőzös szállítja Pyreusba.

— Földrengést jeleztek a belgrádi földrengésjelző intézet készsülkei esütörtökön reggel 4 óra 08 perckor. A meglehetősen erős földrengés fészke Belgrádtól 1200 km. távolságra van.

— Az Ulven tengeraltjárót, mely a svéd nyugati tengerpartok mentén szerencsétlenül járt, tegnap 49 méterről 38 méterre emelték fel.

— Montevideo érkeke is tiltakozó hangú pásztorlevelet intézett híveivel a Róma elleni légi támadás miatt.

— 2500 munkás sztrájkba lépett az amerikai River Rouge Ford repülőgépmotorgyárban szerdán este.

— 300 millió államkölcson-jegyzésre hívta fel a horvát népet a horvát jegybank elnöke. A részjegyzések 5000 kuna névértékűek.

— A jelenlegi háború hősi halottainak emlékére fogja szentelni a pápa a Szent Péter bazilikában levő Pieta-kápolnát. Ebben a kápolnában van elhelyezve Michel Angelo világhírű Pieta szoborműve.

Üzenetek a frontról

Bencsik László főhadnagy a B/545 tábori postaszámrol üzeni Debrecenben lakó feleségének, hogy jól van. Valószínűleg augusztus végén szabadságra megy. Szerető csókjait küldi.

Csordás István honvéd a Z/443 tábori postaszámrol üzeni Debrecenbe szüleinek és menyasszonyának: Orbán Erzsikének, hogy teljesen egészséges, ne aggódjanak miatta. Szerető csókjait küldi.

Dávid Zsigmond hadnagy a D/443 tábori postaszámrol üzeni Debrecenben lakó feleségének és édesanyjának, hogy semmi baja nincs. Kéri őket, írjanak. Szeretettel csókolja őket.

Török Kálmán őrvezető az F/671 tábori postaszámrol üzeni feleségének és testvéreinek Debrecenbe, hogy egészséges, ne aggódjanak miatta. Levelet vár.

Buday Károly főőrvezető szerető csókjait küldi Debrecenben lakó feleségének, kisfiának és testvéreinek. Kéri őket, írjanak.

Thury bajtárs üzeni Hajdúszoboszlón lakó családjának, hogy jól van, egészséges. Csomagot vár. Szeretettel csókol mindenkit.

Molnár Gábor tizedes üzeni Kabán lakó sógorának és családjának, hogy semmi baja nincs. Postát vár. Szerető csókjait küldi.

— A quirináli spanyol követ a spanyol nemzet nevében részvételt fejezte ki Róma kormányzója előtt a Róma elleni ellenséges bombázás miatt.

— Ellopták a bördnjét a debreceni nagyállomáson. Horváth Bertalan né pesti asszonynak. A nyomozás a tettes kézrekerítésére megindult.

— Felakasztotta magát a szoba ajtó sarkára Szabó Bálint 26 éves nánási földműves és mire rátaláltak meghalt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— Elgázolta a személyautó a kabal állomás épülete előtt Kovács Mihály 8 éves földművest. Kovács életveszélyes sérülést szenvedett és behozták a debreceni klinikára ápolás végett. — A csendőrség megindította a nyomozást, hogy a gázolás körülményeit tisztázzák, s megállapítsák, kit terhel a felelősség.

— Árdragítás miatt eljárás indult a debreceni ügyészségen Kocsis Márton balmazújvárosi földműves ellen, aki a piacon a hatóság által 13 pengőben megállapított gyepszénát 30 pengőért adta mázsánként — Ugyancsak szénárdagítás miatt indult eljárás Szabó Sándor hajdúszoboszlónyi napszámos ellen is, aki a gyepszénát 30 pengőjével adta.

— Halálra ítélték négy kemet Bulgáriában. A bolgár rendőrség hosszabb ideje figyelte a kémándát, melynek titkos rádióleadó készüléke is volt. A halálos ítéletet már végre is hajtották.

— Kétféjű és négykarú gyermek született Romániában Hrsova városka kórházában. A szörnyesülött halva jött a világra.

— Fizetésük egy százalékát felajánlották a sepsiszentgyörgyi városi tisztviselők egy hadiarva felneveltetésére.

— Hat faldoklót mentettek ki egyetlen napon Keskemetén a strand melletti csatornából.

— Hirdelmény. A m. kir. honvédelmi miniszter úr és Wolfner Gyula és Társa Rt. budapesti cég alapítványának kamatait pólió pénzádományból 1943. év augusztus havában néhány volt hivatásos (tényleges és nyugdíj-lományú) honvéd tisztnak és honvéd tisztviselőnek szűk anyagi helyzetben levő özvegyét és árváját fogja segélyben részesíteni. A segélyezésnél csak azok az özvegyek és árvák fognak figyelembe vétetni, akiknek férje, illetőleg atyja a világháborúban esett el, vagy a hadifetradalmak következtében halt el. A pályázati kérvényeket f. évi július hó 28. napjáig a városi közíg. kiadóba kell benyújtani. A későbbben beérkező kérelmek figyelembe nem vétetnek. A részletes pályázati feltételek a városi katonai ügyosztálynál (Ferenc József út 26-28. b. II. em. 5. szám) tudhatók meg. Polgármester.

5000 pengős lopást követett el egy álkulcsos betörő

Bányai Sándor tollkereskedő feljelentést tett a debreceni rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a múlt napokban behatolt a lakására, s nagymennyiségű ruha neműt, főként szövetruhákat, ingeket, cipőket elloptott. Kára öt ezer pengő is meghalad.

A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a betörő valószínűleg a délutáni órákat használta fel tettenek elkövetésére, amilyen senki sem volt odahaza. Alkutesal hatolt be a lakásba s távozas után az ajtót gondosan bezárta. A rendőrség nagy erőfeszítéssel folytatja a nyomozást tettes kézrekerítésére.

Egy nagyváradit futónak kalandos útja a debreceni rendőrség togdajai

A debreceni rendőrség figyelmét a tegnapi napon felhívta egy fiatal fiúra, aki költséges életmódot folytat. Bevitték a rendőrségre s itt kiderült, hogy köröző levél van kiadva ellene, mert Nagyváradon ellopta munkaadójának 320 pengőjét és kerékpárját.

A fiú kihallgatásakor elmondta, hogy munkaadója rábizott 320 pengőt azzal, hogy adja fel a postán A sok pengő annyira megkísértette, hogy a posta helyett egyenesen az állomásra ment, felült a vonatra és felutazott Budapestre. Itt a pénz egyrészt elszórakozta, a megmaradt összeggel pedig leutazott Ungvárra. Ott is mulatott egyet, majd Debrecenbe indult, Debrecenben már elfogyott a pénz, s kénytelen volt egyik ismerőst felkeresni, akit megkért, hogy segítse ki szorult helyzetéből. Az „ismerős” azonban segítség helyett feljelentette a rendőrségen.

A fiatalorú fiút a rendőrség őrizetbe vette s megindult ellene az eljárás.

— Vérdíjat tűztek ki a horvátországi partizánok vezérének fejére. Tito kommunista vezér fejére a horvátországi német haderő parancsnoka 100.000 márka vérdíjat tűzött ki. A vérdíj kitűzéséről a nagyközönséget falragaszok útján értesítették.

— Romániában gyújtóleggömböket találtak. A hatóságok felhívják a nagyközönség figyelmét a gyújtóleggömbökre s hírlapi úton ismertetik az ellenük való védekezést.

— A Kossuth Dalkör szerény keretek között, de a 40 éves múlt-hoz méltóan készült augusztus 1-én megünnepelni jubileumát. A dalkör tagjai és tisztikara emlékműket kapnak. Katona József, a dalkör régi, hűséges tagja fíradhatatlanul igyekszik mindennapi munkáján felül megrendezni az ünnepélyt. Uray Ferenc ny. községi jegyző, a dalkör főtitkára nagy munkát végez, hogy alapos jelentést készítsen a dalkör működéséről. A közgyűlésen ünnepi beszédet Siposs Imre ny. lelkipásztor mond, méltatva Kossuth jelentőségét, akinek nevét büszkén viseli a dalkör. Úgy értesülünk, a debreceni Függetlenségi Kör is bekapcsolódik az ünnepelésbe, amelyhez régebben hozzá is tartozott a jubiláló dalkör. Itt Dézsi Ferenc ügyvezető elnök fíradozik az előkészületi munkában.

— Kártérítés jár a deuerolásba belekopaszodott nőnek. A budapesti törvényszék ítélt abban az érdekes kártérítési ügyben, melynek felperese Erőss Magda magán-tisztviselő, alperese pedig a Quint-féle fodrászüzem voltak Erőss Magda a fodrászüzemben daueroltatta haját, később azonban megdöbbenve tapasztalta, hogy lúja teljesen kiszáradt, töredezik, úgyhogy rövid alatt szinte kopaszodni kezdett. A szakértő megállapította, hogy a dauergép túl magas hőfokra állították, ezért ment tönkre a tisztviselő nő hajja. A törvényszék megállapította a cég felelősségét, de a kártérítésmennyiségének megállapítását visszatette az ügyet a járásbíró-sághoz.

Kiket kell nehéz testimunkásoknak tekinteni?

A legújabb kormányrendelet felsorolja az élelmiszerellátás szempontjából, hogy kiket kell nehéz testi munkásoknak tekinteni.

Általában nehéz testi munkások a teherhordók, szállító- és rakodómunkások, ideértve a nehéz tárgyakat testi erővel az üzemből belülről hordó, szállító- és rakodómunkásokat is.

A mező- és erdőgazdaságban a földmunkások (kubikosok), favágók.

Az iparban általában a kézi-erővel dolgozó kazánfűtők, generátoroknál dolgozó kézi adagolók; megmunkáló gépet nehéz darabokkal, testi erővel kiszolgáló munkások, ha ez hosszabb megszokás nélkül történik.

A vas- és fémiparban a vas- és fémöntők, a kemencemunkások, kalapácsvezetők, nagy munkadarakokkal dolgozó sajtológok és lyukasztók, kézi és gépi kovácsok, nagy testi erőt kifejtő lakatosok.

A kő-, föld- és agyagiparban az agyag, homok, kőfaragók, csiszolók, téglavetők, téglá- és cserépsajtológok.

A faiparban a rönkkéregzők, a gömbfát feldolgozó fűrésziparban foglalkoztatott valamennyi munkás, a lábnyomással dolgozó furnérdaraboló, faaprító, parkettberakó munkások.

A bőriparban a tanningyártó munkások, azó, meszes és cseres műhelyben nagy állatbőrökkel dolgozók.

Az élelmiszeriparban a vágók, a vágóhídi hajtók.

A vegyészeti iparban a klórral, klórszulfonsavval és technikai gázokkal, kénsavval, salétromsavval, lúgokkal, szalmiákszesszel, ólommal és nikotinnal dolgozó vegyészeti munkások, a zúzó- és őrlőmunkások, a keverőmunkások.

Az építőiparban a kőművesek, álványozók, beton- és vasbetonmunkások, ácsok, út- és mélyépítő munkások.

A sokszorosító iparban a nyomdai gépmesterek, a betű- és tömönzők, a kézi és gépszedők.

A közhasználatú villamosműveknél az oszlopokon dolgozó hálózati villanyszerelők.

A kereskedelem és közlekedésben a mozdonyvezetők, mozdonyfűtők, a repülőterek műszaki személyzete.

A felsorolt munkások a nehéz testi munkások részére megállapított magasabb élelmiszerfeljuttatás csak akkor tarthatnak igényt, ha hetenkint rendszerint hat napon át napi munkaidejüket a megjelölt munkában töltik el.

Az iparban felsorolt munkásokat nehéz testi munkásoknak kell tekinteni abban az esetben is, ha őket nem a saját iparágukban, hanem munkaegyesítés vagy házi-ágos munka címén más iparágban foglalkoztatják. A nehéz testi munka végzését megfelelő hatósági úrlapon kell igazolni. Az önálló iparosok és szolgálati viszonyban nem álló munkások nehéz testi munkás minőségét a közéleti előjáróság állapítja meg.

Gyászrovat

Katona József földbirtokos 63 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a köztemető disztravatózó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Arany János-u. 53. Dankó temetkezés.

Both István 73. évében elhunyt. Temetése ma délután 6 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozójából. Lakás: Dömsödi-utca 38. Bartha vállalata végzi.

—ooOoo—

Nem fontos, de érdekes

A régi források szerint az éberszóra felalálója nem kisebb személyiség volt, mint Platon, a nagy görög filozófus. A leírás szerint Platon vizitőrjait csapantússal emelével kapcsolta össze, olyanformán, hogy amikor a víz magassága elérte az emelőcsúcsát, ez egy nyílást nyitott meg, melyen át a víz hirtelen egy sípval eláradt csöbe ömlött. A sípban kiáramló összeszorított levegő erős fűtődő hangot adott Platon az órát úgy rendezte be, hogy reggel négy órakor szólaljon meg és így adott jelt tanítványainak az oktatás megkezdésére.

A világ legpontosabb órája a hamburgi csillagvizsgáló kvarcórája, mely napi egy ezred másodperc eltéréssel mutatja a pontos időt.

Az órával való érverésszámlálást Herophilos arab orvos is alkalmazta, Herophilos természetesen még vizitőrjait használta.

A régi Rómában sündisznótüskéket használtak fogpiszkálónak. Később mézgás fából és ezüsből készült fogpiszkálók jöttek divatba.

A világ legrégebbi kenyere a berlini egyiptomi múzeumban őrzik. A kenyér korát, melyet egy fárao feleségének sírkamrájában találtak, 4 vagy 5000 évre becsülik.

A régi rómaiak élesztő helyett köles kovászt használtak. A kovászt úgy állították elő, hogy a kölestisztát egy éven át sörben erjesztették.

A szalmakalap divatja Európában majdnem egy évszázad múltán tekinthet vissza. A szászok nemzeti viselete a 10. században szalmakalap volt. Nagy, vagy L

Otto német császár (935-973) erre való célzással a francia Hugues gróf dícsérvéseire azzal a megállapítással válaszolt, hogy több szalmakalap fölött uralkodik, mint amennyit a gróf egész életében látott.

Az első rejtvénymegfejtési versenyt 1803-ban egy párisi újság rendezte. Az újtás olyan nagy viszhangra talált, hogy a szerkesztőségnek 8773 beérkezett megfejtést kellett elbírálnia.

A gyászruha színe nem mindennél és nem mindig volt fekete. A kinalak gyászszíne például fehér, a törököké kék, az egyiptomiaké sárga, a francia királyoké lila, a francia királynőké gesztenyebarna volt a római nők a császárság korában fehérben gyászoltak.

— **Összeesett a Pásti utcán és** érpattanás következtében súlyos vérvesztéssel szenvedett Kovács Jenő érsekújvári kereskedő. Az Arany Birkánál posztoló rendőrsietett segítségére, majd a mentők a sebészeti klinikára szállították.

— **24.350 pengőt osztott szét Nyíregyházán Hommer Lászlóné,** a hadigondozó bizottság ügyvezető elnöke az eltűntek hozzátartozói között. A pénzt Kállay Miklósné, a miniszterelnök hitvese juttatta Nyíregyházának.

Róma, július 22. Mint a Vatikánból hivatalosan jelentik, az elmúlt éjszaka a vatikáni rádió közvetítette minden nyelven teljes egészében a pápa tiltakozó levelét ómának az angolszászok által történt bombázása miatt.

— **Hartsár István** kassai apostoli protonotárius, püspöki helynök, a székeskáptalan nagypostja, életének 77. és áldozópap-ságának 53. évében hosszas szenvedés után elhunyt. Az ország egyik legkiválóbb egyházi jogásza volt.

— **Zsidó istentiszteletek.** — A statusquo ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje f. hó 23-30-ig: Pénteken este a Deák Ferenc utcában 8, a Kápolnási utcában 8.10 órakor. Szombaton reggel mindkét templomban 7, délelőtt fél 11, délután mindkét templomban félhat, este 9.10 órakor. Köznap mindkét templomban reggel félhat, este 8 óra 40 perckor. Beszéd szombaton délelőtt fél 11 órakor a Deák Ferenc utcában. (Dr. Billitzer Dezső rabbi jelölt). Rabbiság.

SPORT

Megtartotta első edzését a DVSC csapata

Két próbajátékos szerepelt

Tegnap délután a diószegi úti pályán sok szurkoló előtt tartotta meg a DVSC elsőosztályú csapata idénynyitó edzését. Az edzést már az új edző, Móré János vezette. A megjelentek között ott volt Génessy Sándor dr. műhelyfőnök és Kantor Ferenc intéző is. A próbajátékosok közül a beregszászi Sulyok és egy budapesti amatőr játékos vett részt és mutatkozott be.

Rövid bemelegítő edzés után Móré edző két részre osztotta a DVSC játékosait és megkezdődött a kétkapus játék. Az A) csapat felállítása a következő volt: Kalmán, B. Nagy, Zilahy, Béres, Szilárd, Serfőző, Szilágyi, Mester, Próbajátékos. A B) csapat: Keskeny, Tisza, Osztroveczky, Matolesy, Csokai Szabó, Sidlik és Sulyok összeállításban játszott, míg a két kapuban a tartalék kapusok védtek. A játék közben Móré edző osztogatta az utasításokat és oktatta a játéko-

sokat. Különösen nagy súlyt helyezett az edzés arra, hogy a játékosok kellőképpen passzoljanak. Az eredmény 3:3 arányú döntetlen lett, mert Sulyok, Csokai és Tisza ill. Szilágyi (2) és Serfőző lötte a gólokat.

Az új játékosokat illetően nekünk Sulyok játéka jobban tetszett, mint a másik próbajátékosé. Jól lő és kellő gyors, csak a mérkőzés alatt nem volt eleget foglalkoztatva. A csapat egyébként idényeleji formát mutatott, de voltak egyesek, akik máris megfelelően mozogtak. Különösen szép látvány volt a Szilágyi-Keskeny párharc. (Keskeny ugyanis kint játszott.) A játékosok az edzés után közös vacsorán vettek részt, majd a mai nappal kezdve újra folytatják nyaralásukat a nagyverdei uszodában. A legközelebbi pályaedzés a jövő hét péntekén lesz.

centre jött és próbát játszik a DVSC-ben Most aztán okos lehetsz Domokos...

A Nagycsárdi AC ifjúsági csapata, az ország egyik legjobb ifjúsági együttese játszik Debrecenben vasárnap a DEAC-pályán 4 órai kezdettel a Nyilastelepi Törökcsapatával. Az Ny. Törökcsapat már a második évben hódítja el a kerületi bajnoki címet, ami Szűcs bácsinak, az egyesület elnök-intézőjének érdeme akinek nemcsak három fia kitűnő labdarúgó, hanem ömaga mindig az ifjúság nevelésére fektette a fősúlyt és ez meg is hozta az eredményt. Annak dacára, hogy a csapat a DVSC-nek átadta erősítésül két kiváló játékosát: Nagy Mihályt és Komlóssyt, most is remek játékerőt képvisel. Sokan tanulhatnak játékosnevelést Szűcsről, az Ny. Törökcsapat elnökétől, aki a legjobb összeállításban indítja csapatát a vasárnapi mérkőzésre. Ha a NAC ellen győz a Nyilastelepi Törökcsapat, a következő mérkőzését Budapesten az Elekrosom pályáján játsza esti mérkőzésként a Szent István Kupamérkőzés előtt.

Balogh Ferenc, a DVSC kézilabdacsapatának vezetője a napokban a fővárosba utazott és megbeszéléseket folytatott a kézilabda időszerű kérdéseiről.

— **Összeállították a Győrben szereplő atlétakerület.** Mint megírtuk, Győrben július 31-én és augusztus 1-én rendezik meg az országos vidéki atlétikai bajnokságokat. Ezen a seregszemlén felvonul a vidéki atlétika minden számottevő egyesülete és sok atléta fog vetélkedni az egyes versenyszámokban a győzelemért. A keleti atlétakerület Czuna Ferenc kerületi vezetője és dr. Kapos László válogatott atléta, kerületi helyettes vezető állította össze. Az egyes számokban a következő keretet jelölték: 100 m-es síkfutás: Korompai, Bartha, Bodnár, Török, Komlóssy és Bányai. 200 m-es síkfutás: Korompai, Bartha, Bodnár, Török, Komlóssy és Bányai. 400 m-es síkfutás: Pirigye, Ráthonyi Z., Soltész. 800 m-es síkfutás: Soltész, Kovács Mihály, Ramminger, Magyar, Simon. 1500 m-es síkfutás: Soltész, Kovács Mihály, Simon, Csernyi. 3000 m-es akadályfutás: Simon, Leckó, Kiss, Szereday és Csernyi. 5000 m-es síkfutás: Leckó, Simon, Szántó, Motika. 10.000 m-es síkfutás: Szántó, Motika, Leckó, Simon. 110 m-es átfutás: Bécsy Ráthonyi Z., Kazár. 400 m-es átfutás: Bécsy, Ráthonyi Z., Ramminger, Kállai, Kiss, Magasugrás: dr. Kapos László, Ráthonyi Z., Héthy, Erdélyi. Fávölgrás: Ráthonyi L., Tóth, Berta, Fikly. Hármassugrás: dr. Kapos László, Berta, Fikly, Tóth, Bessenyei Ródugrás: Bodnár, Ráthonyi L., Vámosi, Szereday Súlydobás: Beck, Nagy Imre, Divinyi, dr. Boda. Diszkoszvetés: Beck, dr. Illyés, Török, Gerelyhajítás: Ung, Póka, Török. Kalapácsvetés: Sándor, Gedeon, Mészáros. A keretből mintegy 15-20 atléta utazik csak el Czuna Ferenc és dr.

DEBRECZEN 7 OLDAL 1943 VII. 23

Kapros László vezetésével a bajnokság színhelyére, Győrbe.

A DVSC alatt felsorolt atlétai vasárnap reggel félóra jelenjenek meg a pályaudvar városi csarnokában, mert Szolnokra megy a csapat, Balogh Ferenc, Balás Andor, Tanner Lajos, Vámosi Frigyes, Nagyházi Sándor, Bagdi István, Kiss István, Kárándi Mihály, Puskás József, Angyalóti Tivadar, v. Trencsényi Zsigmond, Morvai Gyula, Papp Miklós, Darai Béla, Kövesdi János, Szántó Miklós, Gedeon Gárpár, Mészáros Károly, Gally Károly, Koroknai János, Nagy Imre, Héthy Sándor, Kökövits Béla, Kovács József, Szántó Ferenc v. Ferenczy Miklós, Sas Sándor, Kállai Tibor, Kárándi János, Tatar L., és Haraszthy Sándor. A csapatot Balogh Ferenc és Csermák István vezetik Szolnokra.

Az egyesületek közötti atlétikai pontverseny harmadik fordulóját vasárnap Szolnokon bonyolítják le, melyen a keleti kerület atlétái indulnak. Debrecenből a DEAC, DVSC, DGASE indul, s más vidéki városból Ungvári AC, NyVSC, Sz. MAV és Szatmárnémeti VSE adta le nevezését.

—ooOoo—

Mester: *Nincs szándékomban elhagyni Debrecen.* A napokban az a hír terjedt el, hogy Mester, a DVSC kiváló közp. fedezete elhagyja Debrecen, mert állítólag a vezetőség és köztötte nézeteltérés támadt volna. Az osztályozók hősét felkerestük lapunk munkatársa és Mester a következőket mondta: Nem tudom elképzelni, honnan vették ezt a nyári skacsát, mert még nem is gondoltam arra, hogy itthagyjam a DVSC-t. A vezetőség nem is engedte el, de én sem akarok elmenni. Jól érzem magam itt és továbbra is teljes szívvel és lélekkel fogok küzdeni a DVSC színeiben... fejezte be nyilatkozatát Mester.

Teke egyéni és csapatversenyek a Pénzügyi kuglizóban

A csapatverseny keretében tegnap este 6 órai kezdettel a Postás Sport Egyesület csapata és a Városi Adóhivatal csapatai mérköztek meg. A csapatversenyen, melyet az első fordulónál a városi adóhivatal csapata nyert meg most a visszavágón a Postások csapata, megérdemelten, s igen szép játékkal győzött. A Városi Adóhivatal tartalékosan állt fel erre a versenyre, miután a csapat legjobb játékosa Domán István hivatali kiküldetésben távol van, így a csapat nélküle volt kénytelen a versenyen indulni. Az eredmény nem volt kétséges, habár a Városi Adóhivatal csapata a végsőkig küzdött s csak az utolsó percben dőh el a mérkőzés sorsa.

Egyébként a verseny állása a következő: 1. Pénzügyiek csapata 12 pont. 2-3. Szárnyaskerek és a Városi Adóhivatal csapata. 6-6 pont. 4. Postások csapata 4 pont. 5. Homokkerti csapat.

A versenyek lassan a befejezéshez közelednek s így igen izgalmasak. Mindennap egyéni és csapatverseny, melyre érdeklődőket szívesen lát az egyesület.

—ooOoo—

Szerkesztői üzenetek

Egy régi előfizető. Munkabérének pontos kiszámításához sok adatra lenne szükség, amit nem adott meg. Tessék tehát az Ipar-kamarához felmenni, ott a szóval előadott adatok alapján a legnagyobb készséggel azonnal megmondják a helyes munkabérért.

Lehetőleg

10

szóban írjuk meg apróhirdetéseinket!

K Ö Z G A Z D A S Á G

A bércséplesi rész megállapításáról

A m. kir. közellátási miniszter a 9280—1941. M. E. számú rendelet 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a bércséplesi rész megállapítása tárgyában 36.800—1943. K. M. szám alatt rendeletet adott ki. Ez a rendelet folyó évi június hó 24-én lépett hatályba és hatálybalépéséig a 83.900—1942. K. M. számú rendelet hatályát veszítette. A rendeletben foglaltakat az érdekeltekkel kivonatban az alábbiakban közlöm.

1. §. 1. Gabonaneműk (búza, rozs, kétszeres, árpa, zab és köles) bércséplesi rész elvégzésénél az elcséplést mennyiség után felszámítható cséplési rész a következő (a cséplési rész %, illetve 100 q-ként felszámítható q): I. Magánjáró gépek: 1. Ha az üzemanyagot (üzemanyag, vízfordás stb.) 5 P. 2. Ha az üzemanyagot a cséplőgéptulajdonos (bércsépítő) gondoskodik 6 P. II. Nem magánjáró (húzatós) gépek: 1. Ha az üzemanyagot (üzemanyag, vízfordás stb.) a cséplőtulajdonos adja és a vontatásról is gondoskodik 4.50 P. 2. a) Ha az üzemanyagot a cséplőgéptulajdonos adja, de a vontatásról a cséplőtulajdonos gondoskodik 5.50 P. b) Ha az a) pont alatt tárgyalt esetben a vontatásról is a géptulajdonos gondoskodik 6.— P. 2. Az 1. bekezdésben megállapított bércséplesi rész legmagasabb és legalacsonyabb résznek tekintendő. Ettől eltérő bércséplesi részt követelni vagy elfogadni nem szabad. 3. Zab cséplésénél a 111.000—1943. K. M. számú rendelet 8. §-ának 14. bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően a bércséplesi részt természetben nem szabad kiszolgáltatni. Annak ellenértékét a munkaadó a 15 tonnas kocsiakománnyra hatóságilag megállapított termelői áron készpénzben köteles a jogosultnak kifizetni.

2. §. 1. A géptulajdonos abban az esetben, ha szalmafelvonót (elevtárolt) is alkalmaz, a bércséplesi egyébkénti körülményeinek megfelelően az előző §-ban meghatározott cséplési részen felül 0.5 százalékos. 2. Azokon a vidékeken, ahol a gazdálkodás tanyarendszerben folyik, valamint ahol a cséplőgépvontatása (nehéz homoki talaj, nehezebb útviszonyok, nagy távolságok) csak jelentékenyen nagyobb üzemanyagfelhasználással, illetve költséggel történhetik, az 1. §. 1. bekezdésének 1. és II. 2. b) pontja szerint felszámítható bércséplesi részhez további 0.5% számítható. A géptulajdonos, illetve bércsépítő ennek a többletnek a felszámítására csak akkor jogosult, ha ilyen irányban előterjesztett indokolt kérelmére a törvényhatóság első tisztviselőjétől erre írásban engedélyt kapott. 3. Olyan esetben, amikor a cséplőtulajdonos bércsépítésre szánt gabonaneműeket a helyi szokásnak megfelelően nem kötetli kényébe, valamint akkor is, ha a cséplésre szánt gabonaneműeket csak a cséplés alkalmával vontatja a cséplőgéppel (úgynevezett „vontatóból” való cséplés), az 1. §-ban megállapított cséplési résznél 0.5%-kal magasabb rész számítható.

4. §. Cséplőgépvontatására alkalmazott ú. n. etetők járandóságát, továbbá a gép műszaki felügyeletére esetleg szerződötött gépész és fűtő fizetését — bércséplesi részben — a bércséplesi részből kell fizetni.

5. §. A bércsépítést végző gépekhez szerződötött munkások (munkácsapat) részére a szabályszerűen kötött munkaszerződés (1899. évi XLII. tc. 7. §-a) alapján járó munkabért (részvét) a bércsépítési részben megállapított bércsépítési részhez külön hozzászámíthatja. Ezen túlmenően az 1., 2. és 3. §-ban megállapított cséplési részhez semmilyen címen további felszámításnak helye nincsen.

6. §. Egyéb termények bércsépítési részének megállapítását vitás esetben a törvényhatóság első tisztviselőjétől kell kérelmezni.

Közlöm az érdekeltekkel, hogy a 38.800—1943. K. M. számú rendelet 2. §-ának 2. bekezdése alapján a város területének a debreceni-hajdúböszörményi vasútvonal és a mikespécsi országúttól keletre eső homoktalajú részén vállalt bércsépítés után a bércsépítőgéptulajdonosok indokolt kérelmére a 36.800—1943. K. M. számú rendelet 1. §-ában megállapított bércsépítési részhez további 0.5% felszámíthatóságra írásbeli engedélyt adtam. Polgármester.

Rendelet a széna beszállítási kötelezettségről

A Budapesti Közlöny mai számában közellátási miniszteri rendelet jelent meg az 1943 évi terméskészítés igénybevételéről. A rendelet szerint minden mezőgazdasági termelő, aki rétterületen gazdálkodik, köteles a gazdálkolt terület felületét minden kat. holdja után két mázsa rétszénát beszállítani. Ha a beszállítandó rétszénamennyisége összesen nem teszi ki az ötven kilót, ez a mennyiség az igénybevétel alól mentes. A községi elöljáróság a beszállítandó rétszénamennyiségéről kimutatást készít és azt 8 napra közzé teszi a községi hivatalban. Az igénybevett rétszénát átvetéltől a közellátási miniszter a honvédelmi miniszterrel együtt kijelölt kereskedők útján gondoskodik. Az igénybevett rétszénát beszállítóknak ellenőrzését, ennek elosztását és nyilvántartását a Szállatakaromány és Szalmaforgalmi Központ végzi. Az igénybevett rétszénát a beszállítási kötelezettség teljesítésébe nem számít be. Az igénybe vett rétszénát a gazdálkodónál zár alá helyeztetni kell tekinteni a gazdálkodó köteles azt az átvételt megelőzően a romlásától megóvni és szakszerűen kezelni. Rétszénát csak a Központ által kiállított szállítási igazolvánnyal lehet szállítani.

A nőiszábt szakszötály elbűcszűttata volt elnökét

Kedves ünnepély folyt le az Iparos Körben. A női szabók szakszötály vett meleg búcsút Balogh Lászlótól, volt elnöküktől, aki tíz éven át vezette a szakszötály ügyeit. Az összejövetelen nagyon sokan jelentek meg más iparosok is.

Zombor Károly, az új szakszötályi elnök méltatta Balogh László érdemeit, melyeket nemcsak mint elnök, hanem már 25 év óta tartó működésével szerzett különféle tisztségek viselésével. Beszéde végén a szakszötály szép ajándékát nyújtotta át.

Az Ipartestület képviseletében megjelent Szendrey Sándor elnök azt emelte ki, hogy a tagok összetartásával is szép eredményt ért el Balogh László, aki eddig csak egy szakmának a munkása volt, most már azonban az ösziparosságot szolgálja. E téren is bizonyosan olyan lelkiismeretességgel fog eljárni, mint korábban.

Krisch Károly, az Iparos Kör elnöke a kör nevében üdvözölte Balogh Lászlót, aki mint pénztáros a körben is dolgozik.

Balogh László meghatottan köszönte meg az üdvözlést és a szép ajándékot, amelyre nem is gondolt. Igérté, hogy amíg csak tehetsége engedi, mindig az iparosság érdekében szolgálja.

Soós András, a férfi szabószakosztály elnöke üdvözölte még Balogh Lászlót, mint a Szabóiparosok Biztosító Egyesületének pénztárosát.

A megjelentek meleg ünnepélyben részesítették a távozó elnököt, akivel hosszasan együtt maradt az egész társaság.

A cukorrépa megbeszámítható a kötelezettség teljesítésbe

Megjelent a rendelet arról, hogy az 1943. esztendőben termelt cukorrépa megbeszámítható a kötelezettség teljesítésbe, de csak akkor, ha bejelentett termelési szerződés van és a megot ez év december 31-ig vételre felkínálja jogosított

vevőnek. A nyilvántartó hatóság a jogosított vevő által beküldött kimutatás alapján nyilvántartásba veszi a beszállított cukorrépa mennyiségét és bejegyzik majd a gazdálkodó nyvbé.

APRÓHIRDETÉSEK

MACANNYOMOZO

JANOSY magannyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 21. Telefon: 23-78. 1090 8. 9.

KOSZTOLÁNCZY magannyomozó, megfigyel. nyomoz Lorántfy u. 19. 54—919 7. 23

GÁLOCSY legrégibb magannyomozó, megfigyelés, nyomozásai diszkrét eredményesek. Zolta u. 3 szám. Telefon: 28-72. 1931 9.

Alkalmazást nyer férfi vegyes

IPARI

HÖLGYFODRÁSZ segéd kisasszonyt, heti 45 P fizetésre felveszek. Cím a kiadóban 35—760

Háztartási alkalmazott MINDENES

BEJÁRÓNÓT vagy bentlakó mindenest keresek azonnalra. Alföldi palota II. 1. bal lépcsőház, 30—845

BEJÁRÓNÓ

BEJÁRÓNÓT délelőtti re, vagy délutánra felveszek, Vörösmarti u. 19. 8—827

BEJÁRÓ főző mindenest azonnalra, napszamos asszonyt hetenként egy napra felveszek. — Eden vendéglő. 8—849

ALÉLOTTI arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek. Sas u. 2. 1857 8. 25.

OKTATÁS

Dr. Naményiné gyorsíróiskolájában, gépíróiskolájában, állandó tanfolyamkezdés. Batthyány u. 1. Vidékieknek vasútközvetmény 785 9. 26.

HANGSZER

JÓHANGU rövid zongorát keresek megvételre. Ajánlatokat „Zongora” jellegre a kiadóba kérek. 28—394

BUTOR

HASZNALT bútorokat, íródeszkákat, wertheimkasszát, üzletberendezést magas áron veszek. Veró Csapó u. 10. sz. 1971 8. 5.

NINCSEN fényes kárpataink, bútor olcsón adunk, Piac u. 71. szám, udvarban, Brilliné. 9—1381 10. 4.

SZÉP, olcsó bútor akar vásárolni, fáradságát ne sajnálja, Lócsey bútorüzletben megtalálja — Eötvös u. 66. 9—1428 8. 27.

FIGYELEM! Modern kontyberendezések és festett hálók Jcsón eladó. Arany János-u. 1. hátul az udvarban. 9—605

ELADÓ alighasznált modern díó háló és konyha bútor. Cím a kiadóban. 9—802

UJ hencser eladó. Kandia u. 15. keresztút, jobbira 2 ajtó. 9—762

AUTO, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP

KERÉKPÁRT, varrógépet, gramofont, szakszerűen javít Roboz és Hamer, Piac u. 8. 545 8. 12.

NAGY Singer szabógépet veszek sürgősen Kisúriuszabó, alföldi palota. EGYENRUHAKAT gyorsan készítek Hozott szövethez bélest adok — Tegdes, püspöki palota. 67—621 8. 5.

LEGOLCSÓBBAN kifogástalanul fest, tisztít, Welsz kelmefestő Arany János u. 29. 1900 vv.

ÜZLETI KERESLET

TOLLAT, legmagasab napjárban vesz Hangya, tollgyűjtő telep, József kir. herceg u. 71. 66-551

GYÜMÖLCSÖT napi áron vásárol Szabolcszayné konzervüzem Acél u. 9. 66—1580 9 13

VESZÜNK, stráfszekeket, egy ló után, kocsi kát, hámozót, tejeskanakát, szivattyút üstöt, tejhűtőt. Kocsist keresünk. Alföldi tejüzem, Széchenyi u. 22. 66—714

TELJES ELLÁTÁS

TISZTVISELŐ fiatal ember teljes ellátást keres Cimet „Szold” jellegre a kiadóba kér. 62—842

ÉKSZER ARANY, EZÜST

ARANYÁT ezüstnemű ékszerket, napi áron vesz Takács Sandorné, Piac u. 56. 209 8. 2.

ARANYÁT, ezüstöt és briliánsat napi áron veszek Szelecsényi óra- és ékszerkereskedő, Sas u. 2. sz. 1856 8. 25.

ELVESZETT

ELVESZETTEM szerdán erszényemet, Vágóhid utcai hídon, honvédnapi motoros bronz emlékéremmel. Kérem a becsületes megtalálót 20 P jutalom ellenében leadni szíveskedjen. Szabó Béla, Csapó u. 50. 13—857

KEDDEN délután műhímzötöl jövet zöld es rózsás kimbiniációjú ruhát a felsőrésszel elvesztett Kérem a megtalálót szánjon meg, a veszteségem óriási, hozza Bercsényi u. 11. második lépcső. 13—855

CSEREUZLET

SZAPPANNAK vagy zsírt szappannal becserelek, Pál János szappanosmester, Kölcsey u. 63A. 11 19

HASZNALT ruha — ópó 69

VALÓDI perzsabundát, kifogástalan állapotban és szép ezüsttrókat venni. Ajánlatokat levélben Lévy Gyula, Erős Lajos u. 8. B szám alá kérek. 69—774

GYERMEKKOCSI

FEHÉR gyermek sport kocsit, délelőtti órákban. Megtekinthető Pécsi u. 7. 27—766

INGÓCAG VETE VEGYES

PLAFON-VENTILLÁTOR megvételre keresek. Cím a kiadóban. 37—761

ÖTVEN—HATVAN méter horgany pléhbol készült eszecsatornát keresek megvételre — Cím a kiadóban. 37-255

LOMBFÜRÉSZ gépet megvételre keresek. Bercsényi u. 109. 37—848

INGÓCAG ELADÁS VEGYES

JÉGSZEKERÉNY eladó, kifogástalan új, Pesti u. 67. sz. 36—856

PERZSASZÖNYEG kézzel varrott, eladó. 140x220, szelontakarónak, faliszőnyegnek alkalmas, Kút u. 62. 36—761

GAZDASÁGI ESZŐZ

KERITÉS sodronyt veszek. Poroszlay út 73. telefon: 32-36. 24—841

GAZDASÁGI TERMÉNY

BARACK, befözni való fáról szedve kapható Domokos Lajos u. 6. 25—220

ELADÓ HÁZ

ROTHERMERE u. 6 szám alatt emeletes bérház eladó. Értekezni lehet: Pécsi és Pap úgy védeknél. Iparkamara 17—466 vv

BODÁN eladó egy ház. V. dülő, Sinay Bálint 17—825

ELADÓ ház, 2 szoba, konyha, spájz, kettel. Wolaffka-telep. — Wolaffka u. 9. Értekezni Péterfia 21. Biri Mártonné. 17—843

Szerkesztőségi felolási PÁLFI JÓZSEF

Kiadási telefoni IFJ. SZICETHY GYULA főszerkesztő-igazgató Kijadja és nyomja a TISZANTOLTI KÖNYV- és LAKPADO R. T. Feltolási nyomdaigazgató SZICETHY KAROLY

Raktári munkásokat felvesz az István Gőzmalom.

Órabér százalékkal együtt 80 fillér.

GAZDASÁGI ALLAS

GAZDASÁGI cselédek keresek bentkosztra közeli tanya. Jelentkezni lehet MÁV Kolónia 17. 26—795 vv

CSEPLÉST vállalkozó 8 HP magánjáróra, azonnal is. Kishegyesi út 4. 26—838

IPARI

ASZTALOS segédek és tanulók felvételtnek bérház szeged munkáját kisiparosnak is kiadnam Pongrác. Bösözrményi út 11. 33—1658

NAPSZAMOS s kifutót felveszek, Krisch kályhászter, Ispotály-tér 1. sz. 33—854

FODRÁSZSEGÉD alkalmazást nyer, Szent Anna u. 39. 33—840

JÓMUNKÁS fodrász, nő, vagy férfi azonnal felvétetik, Attila-tér 7. 33—763

TANULO FIU

FÉNYKÉPÉSZ tanulót felvesz Berzéki műterem, Piac u. 38. 64—801

MŰSZERÉSZ tanulót és segédét azonnal felvesz Király, Royal épület. 64—852

ALKALMAZÁST KERES FERFI

FRONT szolgálatról hazatérve állást keresek. 29 éves kereskedő irodai szakmunkában nagy gyakorlattal keresztyén, üzletvezető, tisztviselő, raktárnoknak kívánok elhelyezkedni. — Cím: „Állandó alkalmazás” jellege 1—791

Alkalmazást nyer nő IRODAI

TAXIGÉPIRÓNÓ öskeresztény, — érettségizett. Megkeresést „Remekül ír” jellegre a kiadóba kér. 34—835